Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 27 май 1973 йил, якшанба • № 123 (15.597). ✦ Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

✦ ҒЎЗА ПАРВАРИШИДА КУНЛИК ГРАФИКНИ ОШИРИБ БАЖАРИНГ ✦ ПАРВАРИШНИ СИФАТЛИ ОЛИБ БОРИНГ ✦ ҒЎЗАЛАРНИ ОЗИҚЛАНТИРИШНИ КУЧАЙТИРИНГ ✦ ҚАЙТА ЧИГИТ ЭКИЛГАН ПАЙКАЛЛАРДАГИ ҒЎЗАЛАР ПАРВАРИШИГА АЛОҲИДА АҲАМИЯТ БЕРИНГ ✦ УНИВЕРСАЛЛАР ВА МЕХАНИЗМЛАРНИНГ БЕКОР ТУРИБ ҚОЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ.

ҲОСИЛ ТАҚДИРИ МЕХАНИЗАТОРЛАР ҚЎЛИДА

МАРРА—45 ЦЕНТНЕР

Беш йилликнинг учинчи — ҳал қилувчи йилидаги муваффақият яхши меҳнат қилиш билан бирга, агротехника тадбирларини муддатидан кечиктирмай ўтказиш, белгиланган ҳар бир ишни аъло сифат билан бажаришимизга боғлиқдир.

Бу йилги режалардан ташқари шахсий ва коллектив беш йиллик план-мажбуриятлар ҳам мавжуд. Комсомол-ёшлар бригадамиз аъзолари социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, беш йиллик план топшириқларини тўрт йилдаёқ бажаришга бел боғлашган. Киши кучини кўпайтирмагач ҳолда янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонларини кенгайтириш, ҳосилдорликни тобора ошира бориш, таннархни арзонлаштириш мажбуриятини олганмиз. Бу ишда, албатта, механизаторлар катта роль ўйнайди. Пахтачиликни ривожлантиришда техникадан, химия мўъжизаларидан, ирригация ва мелиорация янгиликларидан дадиллик билан фойдаланамиз. Шунинг учун ҳам, биз «Ёшларнинг зарбдор меҳнати, маҳорат ва изланиши — беш йилликка!» шиори остида бошланган ҳаракатда актив қатнашяпмиз.

Ўтган йили 67 гектар ердаги ғўзаларни парвариш қилиб, гектаридан пландаги 27 центнер ўрнига 35 центнердан «оқ олтин» етиштирдик. Ҳар бир центнер пахтанинг таннархи 4 сўмга тўғри келди. Барча ҳосилнинг 95 процентини «зангори кема»лар билан териб олдик. Ўзим «Ўзбекистон» терим агрегатида 250 тонна дурдона тердим.

Ерни экишга тайёрлашдан бошлаб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган барча иш жараёнларини механизация зиммасига кўчиришимиз туфайли бригадамизнинг кўпчилик ёшлари механизаторлик касбини ўрганиш, ўзларининг умумий маълумот даражалари, сиёсий билимларини ошириш имкониятига эга бўлдилар. Фидокорона меҳнат қилган 12 ВЛКСМ аъзоси қаторида Абдулла Аҳмедов, Абдумалик Суюмов, Манзура Каримова, Адашой Худойберганова ва Моҳия Суюмова сингари ёшлар ўзларига берилган топшириқларни икки ҳисса ва ундан ҳам ошириб бажариш билан намуна бўлдилар.

Ўтган йилдаги тажрибаларимиз шуни кўрсатдики, ғўза парваришида агротехника тадбирларини ўз вақтида ўтказиш, механизациядан унумли фойдаланиш, тўлиқ гектарлар яратиш, сувчи ва механизаторларнинг маҳорат ҳамда малакаларини тинмай ошира бориш — мўл ва арзон ҳосил етиштиришни таъминлайди.

Деҳқонлар учун бу йилги баҳор анча серташвиш келди. Кўпгина жойларда сел савалаган, илдиз чириши бошланган ниҳолларни бузиб, чигитни қайта экишга тўғри келди. Ёмғир тез-тез ёғиб ўтган жойларда эгатларни қатқалоқ босди. Пахтакорлар бундай қийинчиликларни механизмлар воситасида тезроқ тугатишга муваффақ бўлдилар. Ҳозир ғўза қатор ораларига иккинчи ишлов беriляпти. Ниҳоллар қуёш ҳароратидан ва ҳаводан баҳраманд бўлиб, гуркираб ўсаётир.

Бу йил уч гектар янги ерни ўзлаштириб, экин майдонларини 70 гектарга етказдик. Биз ички имконият ва резервларимизни ҳисобга олиб, гектаридан олинадиган ҳосилни 45 центнерга етказишга қарор қилдик. Бир центнер пахтанинг таннархини уч сўмга тушириш мўлжалланган. Етиштирилган барча ҳосилни машиналарда териб оламиз. Бунинг учун механизаторлар сафини янада кенгайтирамиз. Манзура Каримова бу йил терим бошлангунга қадар механизаторлар тайёрлаш курсини битиради. Мукаррам Каримова, Ҳосият Бултурова, Моҳия Суюмовалар қишлоқ хўжалик техникумида ўқиш учун ҳужжатларини топширишади. Комсомол-ёшларнинг билим ва маҳоратларини ошириш орқали биз беш йилликда мўлжалланган натижаларни муддатидан анча олдин қўлга киритамиз.

Шу кунларда далада ғўза парвариши янада қизитиб юборилди. Яганани ўз вақтида ўтказдик. Ҳар гектар ерда 95 минг туп кўчат қолдирдик. Яшил ниҳолларимизни кузгача бехато сақлаб, 45 центнердан хирмон кўтарамиз.

Ҳар бир даланинг ўз шароити, тупроқ тузилиш картаси мавжуд. Шунинг учун ҳам биз ҳар бир картадаги ғўза ниҳолларининг ривожланишини ҳисобга олиб, экиннинг ҳолати ва шароитига қараб уни озиқлантирамиз ҳамда вақтида суғорамиз. Бунинг учун етарли минерал ўғит жамғарганмиз. Сувчилар ўқишяпти. Ҳар бир йигит ва қизнинг агротехника тадбирларини яхши билиб олиши учун курашяпмиз. Яшил пайкалларимиз ёз бўйи бегона ўтлардан холи бўлиши учун ҳаракат қиляпмиз. Терим агрегатларини мавсумга олдинроқ тайёр қилиб қўямиз. Ўзим бу йил машинада 300 тонна пахта тераман.

Муҳаббат АБДУРАҲМОНОВА,
Наманган область, Поп районидаги «Поп» совхози комсомол-ёшлар комплекс механизациялашган пахтачилик бригадаси бошлиғи.

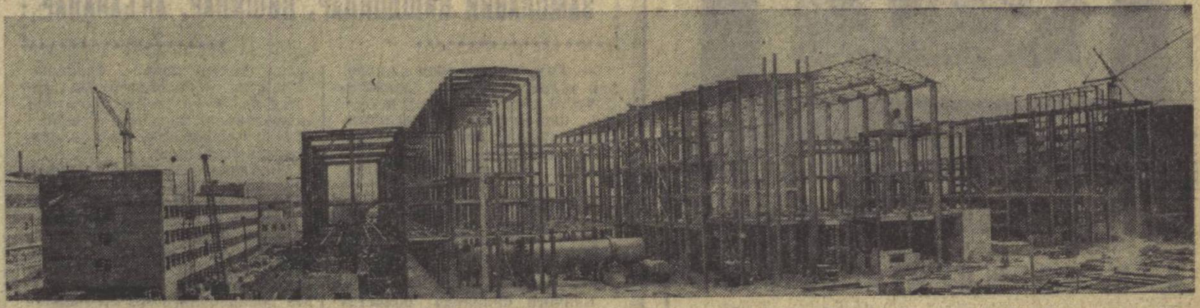

БУГУН—ХИМИКЛАР КУНИ

ЎЗБЕКИСТОННИНГ КАТТА ХИМИЯСИ

Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг химия, геология, металлургия ва минерал хом ашёлар бўлимининг бошлиғи У. ДАЛАБОЕВ билан суҳбат

Америкалик бир группа сайёҳлар Ўзбекистоннинг химия саноати билан танишаётиб, аҳоли жон бошига ҳисоблаганда республикамиз минерал ўғит, аммиак ва хлорат магний дефолиантлари ишлаб чиқариш бўйича энг тараққий этган Америка Қўшма Штатлари, Франция, Англия, Германия Федератив Республикасидан ўзиб кетганлигини англаб, ҳайратдан ёқа ушлаган эдилар. Бир сайёҳ:

—О, бу ажойиб мўъжиза-ку! Бир вақтлар чор Россиясининг қолоқ мустамлакаси бўлган ўлкада мўъжизакор химиянинг бу қадар ўсганлигига ҳеч ишонгим келмаяпти. Қойил! — деган эди.

Бу гапда жон бор. Ўзбекистонда илгари бирорта ҳам химия корхонаси йўқ эди. Химиявий маҳсулотлар кўп маблағ сарфланиб, Иттифоқимизнинг узоқ-узоқ районларидан ташиб келтириларди. Ўтган 33 йил мобайнида химия саноатимиз шу даража ривожландики, ҳатто у юксак тараққий этган капиталистик мамлакатларни ҳам ортда қолдирди.

Бугун бутун мамлакатимиз химиклари қатори Ўзбекистон химия саноати меҳнаткашлари ҳам ўзларининг анъанавий байрамларини юксак меҳнат кўтаринкилиги билан кутиб олмоқдалар. КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини бажонидил амалга ошириш йўлида баракали меҳнат қилиб келаётган шижоаткор кимёгарларимиз Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, қувончли натижаларни қўлга киритаётирлар. Химия, нефть химияси ва микробиология саноати ишчилари, инженер-техник ходимлари, илмий текшириш институтларининг ходимлари ўз байрамларига муносиб армуғон билан келдилар. Улар ишлаб чиқаришга янги техника ва илғор технологияни жорий этишда, янги хил маҳсулот турларини ўзлаштиришда, илмий текшириш ишларида ажойиб ғалабаларни қўлга киритаётирлар.

Ўзбекистон химия саноатининг тараққиёти республика пахтачилиги билан чамбарчас боғланган. 1929 йилда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг III съездида биринчи беш йиллик плани кўриб чиқилаётганда биринчи бор химия саноати масаласи муҳокама қилинган эди. 1931 йилдан бошлаб Чирчиқ электрохимия комбинатини қуришга киришилди. Бу хайрли ишнинг бошланиши бўлди. Шундан кейин 1946 йилда Қўқон шаҳридаги ўғитларни аралаштириш корхонаси фосфат ўғитлари ишлаб чиқариш заводига айлантирилди ҳамда Самарқандда фосфат ўғитлари заводи, сулфат кислотаси заводи ташкил қилинди.

Партия ва ҳукуматимиз пахтачиликни ривожлантиришга катта эътибор берар экан, пахтакорларга кўплаб минерал ўғитлар етказиб турилишига ҳам доимо ғамхўрлик кўрсатиб келаётир.

Бухорода табиий газнинг битмас-туганмас запаси топилганлиги республикамиз химия саноатини ривожлантиришда зўр омил бўлди. Фарғона ва Навоий шаҳарларида газ билан ишлайдиган азот ўғитлари ишлаб чиқарувчи заводлар қурилиши бошлаб юборилди. Чирчиқ электрохимия комбинатининг ишлаб чиқариш қуввати анча оширилди. 1970 йилга келиб Ўзбекистон деҳқонларининг азот ўғитларига бўлган эҳтиёжи шу тариқа узил-кесил ҳал қилинди. Корхоналаримиз йилига 1 миллион 342 минг тоннадан зиёд минерал ўғит ишлаб чиқарадиган даражага етди. Иттифоқимизда биринчи бўлиб концентратлашган аммофос ўғитлари ишлаб чиқарувчи йирик завод барпо этилди. Навқирон Олмалиқ шаҳри кимёгарлар масканига айланди. Аммофос ўғитига бўлган катта талаб инобатга олиниб, заводнинг иккинчи навбат қурилиши ҳам бошлаб юборилди. У муваффақиятли ишга туширилгач, заводнинг йиллик маҳсулот ишлаб чиқариш қуввати бир миллион 800 минг тоннадан ортади.

Химия саноати корхоналарининг коллективлари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилини юксак меҳнат унумдорлигига эришиш йилига айлантириш учун қизғин кураш олиб бораётирлар. Оз маблағ ва куч сарфлаб кўп, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш шиори остида тер тўкмоқдалар. Бу йил пландан ташқари 40 минг тонна минерал ўғит, бир миллион квадрат метр шойи тўқишга етадиган сунъий ацетат ипаги етказиб беришади. Йил охиригача 26,7 миллион киловатт соат электр энергиясини тежаб, планга қўшимча бир миллион сўмга яқин соф фойда кўриш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Кўплаб химия саноати корхоналаримиз коллективлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида пешқадамлик қилишяпти. Олмалиқ химия заводи ишчилари ҳал қилувчи йил социалистик мажбуриятларини ўтган тўрт ой ичидаёқ уддалашди. 12 минг 200 тоннадан зиёд минерал ўғит етказиб бердилар. Наманган химия заводи, Фарғона фуран бирикмалари заводи, Чирчиқ электрохимия комбинати, Қўқон суперфосфат заводи, Тошкент лак ва бўёқ заводи коллективлари ҳам яхши натижаларни қўлга киритдилар. Олмалиқ маиший химия буюмлари заводи планга қўшимча 227 минг сўмлик кенг истеъмол молларини савдо ташкилотларига жўнатди. Тошкент лак ва бўёқлар ишлаб чиқариш корхонаси эса пландан ташқари 295 минг сўмлик маҳсулот етказиб берди.

Ўзбекистоннинг химия саноати катта йўлга чиқиб олди. Шу йилнинг ўзида республикамиз пахтакорларининг эҳтиёжларини тўла қондириш билан бир қаторда, қардош республикаларнинг деҳқонларига 1800 тоннадан зиёд минерал ўғит жўнатилади. Бундан ташқари, ғўза баргларини сунъий тўктиришга хизмат қиладиган, зарарли ҳашаротларга қарши қўлланиладиган кўплаб химикатлар ишлаб чиқарилиб, Иттифоқимиздаги республикаларнинг қишлоқ хўжаликларига юборилади. Бу йил сунъий жун — нитрон толаси етказиш икки баравар кўпайтирилади. Навоий нитрон корхонаси сунъий жун ишлаб чиқарувчи йирик корхона бўлиб қолади. Табиий газдан нитрил-акрил ва уксус кислоталари ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Серқуёш Ўзбекистон азалдан «оқ олтин» диёри бўлиб келган бўлса, эндиликда у химия фани ва саноати юксак тараққий этган республикага айланмоқда. Катта химиямиз — қишлоқ хўжалигидан мўл-кўл ҳосил олишда халқ хўжалигининг янада равнақ топишида, мамлакатимиз қудратини, шон-шуҳратини ошириш йўлида ҳамиша хизмат қилиб келди ва хизмат қилаверади.

БУГУН, мўъжизакор кимёгарларимиз ўз байрамларини меҳнат вахтасида туриб кенг нишонлайдилар. Суратларда: (юқорида) 18 номда ҳар хил химиявий истеъмол моллари ишлаб чиқараётган Олмалиқ маиший химия буюмлари заводининг пешқадам аппаратчиси Муҳаббат Усарова ва пастдаги суратда эса гигант Олмалиқ химия заводининг барпо этилаётган 2-навбат қурилиши акс эттирилган.

И. Глауберзон фотолари.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш бўйича мажбуриятларини муддатидан олдин бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзиладилар.

Қарши райони (район партия комитетининг секретари **Ф. Омонов**, район ижроия комитетининг раиси **Ж. Хушназаров**, район комсомол комитетининг секретари **Н. Холмуродова**, бош пилла сушилкасининг директори **Т. Рўзиев**).

Косон райони (район партия комитетининг секретари **М. Самадов**, район ижроия комитетининг раиси **Д. Тўлаганов**, район комсомол комитетининг секретари **Ҳ. Эшонқулов**, бош пилла сушилкасининг директори **С. Қўзибоев**).

Ульянов райони (район партия комитетининг секретари **Х. Қўйбоқаров**, район ижроия комитетининг раиси **А. Турсунов**, район комсомол комитетининг секретари **Т. Убайдуллаев**, бош пилла сушилкасининг директори **Т. Тўхтаров**).

Гагарин райони (район партия комитетининг секретари **Х. Бердиев**, район ижроия комитетининг раиси **Н. Тоғаев**, район комсомол комитетининг секретари **О. Абдурайимова**, бош пилла сушилкасининг директори **Ж. Аҳадов**).

СССР ҚИЗИЛ КРЕСТ ВА ҚИЗИЛ ЯРИМ ОЙ ЖАМИЯТЛАРИ СОЮЗИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой жамиятлари союзи комитетларининг ходимларини ва аъзоларини жамиятлар союзи ташкил этилганининг 50 йиллиги билан самимий табриклайди ва қутлайди.

Мамлакатнинг ҳамма ривожланиш босқичларида жамиятлар союзи профилактика ва санитария-соғломлаштириш тадбирларини ўтказишда совет соғлиқни сақлаш органларига актив ёрдам бериб келмоқда, аҳоли ўртасида медицина ва гигиена билимларини пропаганда қилиш ва санитария кадрларини тайёрлашда қатнашмоқда. Жамиятлар союзининг мамлакатда беморларни даволаш учун донорлар ўз қонларини эҳсон этиш учун оммавий ҳаракатни ташкил этиш борасидаги иши муҳим ҳисобланади.

Совет Қизил Крестининг Улуғ Ватан уруши давридаги ватанпарварлиқ фаолияти унинг тарихидаги ёрқин саҳифалардан бири. Жамиятлар союзи тайёрлаган неча юз минглаб медицина ҳамширалари, санитария дружиначилари ва санитаркалари жанг майдонида ярадорларга фидокорона ёрдам беришди. Совет Қизил Крестининг чақириғига биноан уруш йилларида миллионлаб донорлар ватан ҳимоячилари ҳаётини қутқариш учун ўз қонларини беришди.

Социалистик инсонпарварлик ва пролетар интернационализми принципларига содиқ Совет Қизил Крести, империалистик агрессияга дучор бўлган, табиий офатдан, очлик ва юқумли касалликлардан азият чеккан мамлакатлар миллий жамиятлари, соғлиқни сақлаш органлари ва аҳолисига беғараз ёрдам кўрсатиб келмоқда. У ўзининг халқаро фаолияти билан халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва ишончни, ҳамкорлик ва дўстона алоқаларни мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда.

КПСС XXIV съезди мамлакатимизда соғлиқни сақлаш ишларини янада ривожлантириш, совет халқи моддий турмуш даражасини юксалтириш катта программасини белгилади, булар социалистик давлат совет кишиларининг сиҳат-саломатлиги ва бахт-саодати тўғрисида доимий ғамхўрлигининг ифодасидир. Совет халқи сиҳат-саломатлигини сақлаш ва мустаҳкамлашдан иборат муҳим вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга барча чоралар билан ёрдам бериш жамиятлар союзи ташкилотларининг бурчидир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети жамиятлар союзи барча аъзоларини юбилей билан қизғин табриклаб, СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой жамиятлари союзига унинг олижаноб фаолиятида янги катта-катта муваффақиятлар тилайди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТИМИЗНИНГ ЛЕНИНЧА ТИНЧЛИКСЕВАРЛИК СИЁСАТИНИ ТЎЛА МАЪҚУЛЛАМОҚДАЛАР ВА ҚИЗҒИН ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР.

МЕҲНАТИМИЗ—ТИНЧЛИККА

Шеробод чўлқуварлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ГФРга қилган сафари якунларини қизғин маъқулладилар. Бу сафар, СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасида тузилган битимлар бизнинг партиямиз ва Совет ҳукуматимиз тинчликни янада мустаҳкамлаш, ер куррасидаги барча халқлар билан алоқаларни ривожлантириш ҳамда кучайтириш юзасидан КПСС XXIV съезди белгилаб берган йўлни изчиллик ва сабот-матонат билан амалга ошираётганлигини исбот қилади.

Шерободдаги қўриқ ерларда янгидан ташкил этилган совхозимиз пахтакорлари шу кунларда зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Хўжалик коллективи беш йилликнинг учинчи йилида давлатга беш минг тонна ва шу жумладан, пландан ташқари икки минг тонна пахта топширишга қарор қилди. Ўз зиммамизга олган мажбуриятларимизни бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқдамиз. Ғўзани иккинчи марта парвариш қилиш тамомланди, суғориш ва озиқлантириш ишлари қизитиб юборилди. Чигит ўтган йилдагидан анча тез униб чиқди. Ғўзанинг яхши ривожланаётганлиги совхоз коллективи ўз мажбуриятларини муваффақиятли бажаришига ишонч туғдиради. Биз ўз меҳнатимиз билан бутун дунёда тинчликнинг мустаҳкам таянчи бўлган севикли Ватанимизнинг куч-қудратини янада оширамиз.

Ш. ҚУДРАТОВ,
Шеробод районидаги «Дўстлик» совхозининг директори. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

БЕНИҲОЯ МАМНУНМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Леонид Ильич Брежневнинг Германия Федератив Республикасига қилган дўстона визити муваффақиятли якунланганлиги биз — Тошкент машинасозларини ҳам қувончига қувонч қўшиб юборди. Бутун дунёда абадий тинчлик ўрнатиш учун фидокорона кураш олиб бораётган қадрдон Леонид Ильичга чин қалбимиздан ташаккур айтамиз!

Бизнинг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқимиз тинчлик учун, халқаро вазиятни соғломлаштириш учун олиб борилаётган курашда ҳамиша авангардлик ролини ўйнаётганлигидан фахрланамиз. Турмушимизнинг фаровонлиги, мамлакатимиз куч-қудрати, халқ хўжалигимиз тараққиёти, фан-техникамизнинг юксалиши ана шу бебаҳо тинчликнинг барқарорлигига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Биз — машинасозлар пахтакорлар учун мукаммал «зангори кема»лар яратиш йўлида бир ғайратимизга ўн ғайрат қўшиб ишлаяпмиз. Тинчлик наъшидасидан баҳраманд бўлиб, баракали меҳнат қилишга нима етсин!

М. МУЯДИНОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг ишчиси.

ТЎҚИМАЧИЛАРНИНГ МЕҲНАТ РАПОРТИ

КПСС Марказий Комитетининг декабрь ва апрель Пленумлари қарорларидан руҳланган Тошкент тўқимачилик комбинатининг коллективи КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили — 1973 йил планини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, 26 майда маҳсулот реализация қилиш беш ойлик планини бажарди. Май ойи охирига қадар пландан ташқари салкам 1 миллион 800 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

1972 йилнинг шу давридагига нисбатан маҳсулот реализация қилиш 4 процент, калава ишлаб чиқариш 4,7 процент, тайёр газламалар ишлаб чиқариш 2,3 процент, ғалтак ип ишлаб чиқариш 6 процент ўсди. Бир сўмлик товар маҳсулотига сарфланадиган ҳаражатлар бир ярим процент камайтирилади. Беш ой ичида пландан ташқари 1 миллион сўмлик фойда олинади.

Илғор тўқимачилардан Л. П. Казанцева, Е. А. Губина, В. И. Солдатова, йигирувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Буолма Жўраева ва бошқалар мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Л. П. Казанцева ўзининг шахсий беш йиллик нормасини 28 апрелда бажарди. Е. А. Губина ҳам шу маррага яқинлашай деб қолди.

Л. Казанцева ва Е. Губина издошлари кундан-кунга кўпаймоқда. Комбинатда ҳозир 1244 киши уларнинг изидан бормоқда. Улар йил бошидан бери қўшимча равишда 200 тонна калава, умумий қиймати 900 минг сўм бўлган 1 миллион метр дағал газлама ишлаб чиқардилар.

Республика енгил саноат корхоналарининг 1 кварталдаги социалистик мусобақаси якунлари бўйича комбинатга Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил Байроғи ҳамда 50 минг сўмлик пул мукофоти берилди.

Комбинат коллективи социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтаради ва тўққизинчи беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун барча куч-ғайратини сарфлайди.

(ЎзТАГ).

ПИЛЛА—ДАВЛАТГА

ЗАФАР САТРЛАРИ

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» махсус мухбири). Ромитан райони областда биринчи бўлиб йиллик пилла тайёрлаш планини бажарди. Бу ғалабага «ОКТЯБРЬ 50 ЙИЛЛИГИ» совхозининг пиллакорлари катта ҳисса қўшдилар. «Кумуш тола» ижодкорлари тайёрлов пунктларига пландаги 47 тонна ўрнига 53 тонна пилла топширдилар. Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Мукаррама Фузайлова бўлимида 17 тонна ўрнига 23 тонна, республикада хизмат кўрсатган механизатор Муяссар Бариева бўлимида пландан ташқари 3 тонна хом ашё тайёрланди.

Совхоз пиллакорлари ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, яна 16 тонна «кумуш тола» топширишга қарор қилдилар.

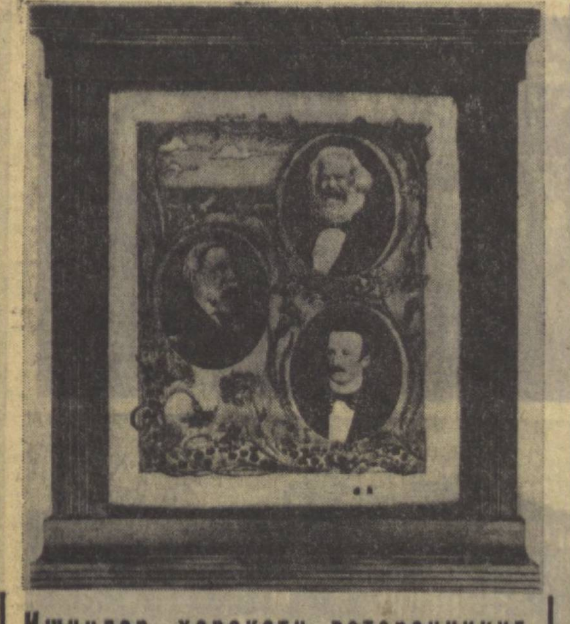

Ишчилар ҳаракати ветеранининг Л. И. БРЕЖНЕВГА совғаси

Л. И. Брежнев Германия Федератив Республикасида бўлган чоғида немис ишчилар ҳаракатининг ветеранларидан бири Вальтер Хенне Л. И. Брежневга ўз оиласининг муқаддас бисотини — К. Маркс, Ф. Энгельс ва Ф. Лассаль суратлари солинган қутичани совға қилди.

Бу қутича авлоддан-авлодга ўтиб, В. Хеннега отасидан ёдгорлик бўлиб қолган. Отаси эса Германия социал-демократик партиясининг аъзоси бўлган. В. Хенне совғани бераётиб, бу билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан бирдамлигимни ҳамда тинчлик ва тараққиёт ишига ажойиб ҳисса қўшганлиги учун Л. И. Брежневдан чуқур миннатдор эканлигимни билдирмоқчиман, деб айтди.

Суратда — В. Хеннениng Л. И. Брежневга совғаси.

(ТАСС).

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

КАМОЛОТ САРИ

ЗАМОНАВИЙ ҚИШЛОҚЛАР, КИШИЛАР, АНЪАНАЛАР

— Газеталарда обод қишлоқлар тўғрисида кўп ёзиляпти. Довруғи аввалдан машҳур бўлган қишлоқлар мақталяпти. Бунга қарши эмасмиз. Лекин ҳамма қишлоқлар ҳам қайта қуриляпти, обод қишлоқлар кўпайиб боряпти. Шулар тўғрисида ҳам ёзиб турилса, ибратли ишлар эътибордан четда қолмасди.

Урганч районидаги Чандирқиёт қишлоқ Совети раиси Дуржон Раҳимбердиеванинг бу сўзларида жон бор.

Кейинги йилларда областда қишлоқ қурилиши кенг миқёсда авж олди. Бир-биридан қолишмайдиган, шаҳар қиёфасини эслатадиган обод посёлкалар қад кўтарди. Опа айтганидек, эндиликда ҳамма қишлоқларда ҳам бунёдкорлик ишлари, ибратли тажрибалар катта.

Чандирқиёт қишлоғида бўлганимизда биз бунга тўла қаноат ҳосил қилдик.

Қишлоқ Совети депутатлари ўз ишлари ва режалари тўғрисида ҳикоя қилиб беришди. Улар янги қишлоқни бунёд қилиш ва турмуш маданиятини юксалтириш масаласи бир-бири билан чамбарчас боғланганлигини таъкидлашди.

Пойдеворсиз иморат қуриб бўлмайди. Гапни экономикадан бошлайлик. Чандирқиёт қишлоғидаги «Пахтакор» колхози — Урганч районининг пешқадам хўжаликларидан бири. Пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштирилмоқда. Масалан, пахта ҳосилдорлиги 40 центнердан ошиб кетди. Чорвачилик ҳам рентабелли бўлиб қолди. Ҳар йилги даромад уч миллион сўмдан кўпроқни ташкил этади. Бўлинмас фондга маблағ ажратиш йилдан-йилга кўпаймоқда. Натижада капитал қурилиш ҳажмини кенгайтириш учун моддий база мустаҳкамланяпти.

Қишлоқда истиқомат қиладиган 668 хонадоннинг катта кўпчилиги, яъни 517 хонадон бош план лойиҳаси асосида қурилган шаҳар типидаги посёлкаларга кўчиб чиқди. Шундай қилиб, илгариги 50 дан ортиқ майда қишлоқ, кўп сонли тарқоқ уйлар ўрнига эндиликда аҳоли яшайдиган иккита пункт — Қиёт ва «Қизил аскар» участкаларида икки обод турар-жой посёлкаси бунёд қилинмоқда.

Янги посёлкаларда хонадонлар учун барча қулайликлар яратилган. Улар коммунал-маиший ва маданий хизматнинг кўпгина турларидан баҳраманд. Уйни қуриш билан бир вақтда электр, радио тармоқлари ўтказилади. 523 оилада телевизор ва холодильник бор. Аҳоли водопровод сувидан фойдаланмоқда.

Маиший хизмат комбинати, 4 та магазин, учта медпункт, клуб, кутубхона ва ўқишхоналар — халқ хизматида. Кейинги даврда Фурқат номли ўрта мактаб биноси, иккита типовой боғча-ясли қурилди, марказий кўчаларга асфальт ётқизилди.

Қишлоқ Совети сессияси тўққизинчи беш йилликда колхоз қишлоғини янада ободонлаштириш, маданий қурилишни авж олдириш юзасидан конкрет режалар белгилади.

Белгиланган тадбирларга кўра, қишлоқни шаҳар типида қайта қуриш беш йиллик охиригача тўла тугалланади. Қишлоқда водопровод суви билан таъминланмаган хонадон қолмайди, бунинг учун яна икки кўчага уч километр узунликда водопровод линияси ўтазилади. Хонадонлар табиий газдан фойдалана бошлайди. Маиший хизматнинг яна 6 туридан фойдаланиш учун шароит яратилади, жумладан электр асбоблар қишлоқ устахонасида ремонт қилинадиган бўлади. Янги мактаб, боғча-ясли, медпункт ишга туширилади. 80 гектар боғ барпо этилади.

Қишлоқ Советининг 45 депутати, инженер Оллоберган Бекчонов раислик қилаётган қурилиш ва ободончилик доимий комиссияси қурилишни ташкил этишда жонкуярлик кўрсатишяпти. Ижроия комитет ва доимий комиссия мажлисларида қурилиш ишларининг бориши, уни яхшилаш тадбирлари тез-тез кун тартибига киритилади.

Масалан, қурилиш бригадасининг бошлиғи Рўзибой Ёқубов ижроком мажлисида медпункт қурилишининг бориши тўғрисида ахборот берди. Объектни бинокорлик материали билан таъминлашни яхшилаш, қурилишни тезлатиш чораси кўрилди. Депутатлардан Т. Султонова, М. Оллоберганов ва бошқаларнинг қурилиш, ободончиликка оид наказларни қандай бажараётганлиги тингланиб, қишлоқ Совети уларга амалий ёрдам кўрсатди. Бундай мисоллар кўп.

Хўш, янги уйларнинг эгалари қандай турмуш кечиряпти? Уларнинг ўзаро муносабатларида, урф-одатларида қандай ўзгаришлар рўй бермоқда? Гап — янгича яшаш, янги инсон камолоти устида боряпти.

Кишилар онгидаги эскилик сарқитларини тугатиш, турмуш маданиятини юксалтириш — меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг таркибий қисмидир. Колхоз партия ташкилоти коммунизм қурувчисига хос олижаноб фазилатларни кишилар ахлоқига сингдириш, янги урф-одатлар ва анъаналарни турмушда қарор топтириш соҳасида самарали иш олиб боряпти. Бу муҳим ишга қишлоқ Совети депутатлари катта ҳисса қўшмоқдалар.

— Биз қишлоқ Совети қошида махсус комиссия тузганмиз. Комиссия аъзолари янги урф-одатлар ва маросимларни турмушга сингдириш борасида кўп иш қилмоқдалар, — деди қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси Д. Раҳимбердиева.

— Колхоз раиси эдим, энди тўй-маросимларни бошқарадиган комиссияга раис бўлдим. Буниси аввалгисидан осон эмас. Лекин, уддасидан чиқяпмиз, — деди кулиб колхоз тузуми ветерани Зариф ака.

Комиссия аъзоларидан район Совети депутати Розия Ёқубова, қишлоқ Совети депутатларидан Ойша Жуманиёзова, Мадамин Самандаровлар қишлоқ меҳнаткашлари турмушида барқарор ўрин олган янги урф-одатлар, анъаналар ҳақида марок билан ҳикоя қилиб беришди.

Қишлоқда никоҳ тўйлари янгича ўтяпти. Йигитларни Совет Армияси сафига кузатиш, қарияларни пенсияга чиқариш маросимларини ўтказиш одат бўлиб қолди. «Меҳнат шуҳрати» китобига ёзилган, орден ва медаллар билан мукофотланган ишлаб чиқариш пешқадамлари махсус кечаларда муборакбод қилинади. Наврўз байрами, қовун сайли каби халқ анъаналари турмушда яна мустаҳкам ўрин олди.

— Қишлоқда ҳамма ҳалол меҳнат қилсин. Меҳнат интизомининг бузилишига йўл қўймаймиз, норма бажармайдиган киши қолмайди.

— Жиноятчиликка, ичкиликбозликка батамом барҳам берамиз.

— Коммунистчасига меҳнат қиламиз ва яшаймиз.

Коммунистларнинг, депутатларнинг, бутун жамоатчиликнинг фаолияти, ташаббуси ана шу масалага қаратилмоқда.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Хоразм область мухбири.

Н. М. ШВЕРНИК ХОТИРАСИ

25 май куни Москвада оташин большевик, ўзининг бутун ҳаётини коммунизм иши учун курашга бағишлаган содиқ ленинчи Николай Михайлович Шверник хотирасига ўрнатилган ёдгорлик лавҳаси тантанали вазиятда очилди. Н. М. Шверник кўп йил яшаган Серафимович кўчасидаги 2-уй ёнида пойтахт меҳнаткашлари вакилларининг митинги бўлди.

СССР давлат гимнининг садолари остида оқ чойшаб аста секин туширилгач, тўпланган кишиларнинг кўз ўнгида Н. М. Шверник сиймоси тасвирланган мармар барельеф намоён бўлади.

Ёдгорлик лавҳа остига пойтахт меҳнаткашлари коллективларидан, партия ветеранларидан, Н. М. Шверникнинг қариндош уруғлари ва ёр-биродарларидан гуллар қўйилди.

(ТАСС).

ШОНЛИ САНА

Африка давлатларининг Совет Иттифоқидаги дипломатия ваколатхоналари бошлиқлари Африка бирлиги ташкилоти тузилган куннинг 10 йиллиги муносабати билан 25 майда қабул маросими ўтказдилар.

Шонли сананинг байрам қилиниши муносабати билан Африканинг бир қанча мамлакатларидан бизнинг мамлакатимизга келган делегациялар, СССРдаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳам бор эди.

Африка давлатларининг СССРдаги дипломатия ваколатхоналари бошлиқлари оқсоқоли, Нигерия Федератив Республикасининг элчиси Жорж Т. Курубо ўз ҳамкасблари номидан қабул маросимида нутқ сўзлади.

М. А. Яснов жавоб нутқи сўзлади.

(ТАСС).

РСДРПнинг II СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНАДИ

В. И. Ленин марказий музейи Тошкент филиалининг янги экспозициялар қўйилган стендларида ленинчи Коммунистик партия ташкил топганлигини кўрсатувчи қимматбаҳо ҳужжатларни кўриш мумкин.

Экспозиция Россияда революцион пролетар партиясининг куртаги — «Петербург ишчилар синфини озод қилиш учун кураш союзи»га доир материаллар билан бошланади. Бу материаллар ёнига «Искра» газетаси нусхалари қўйилган. Ҳужжатлар В. И. Лениннинг РСДРП II съездини тайёрлаш йўлида жуда катта иш олиб борганлигини кўрсатади.

Революцион марксчи ташкилотларнинг В. И. Ленин ишлаб чиққан ғоявий-сиёсий ва ташкилий принциплар асосида ягона ишчилар партияси бирлашиш жараёнини тугаллаган шу тарихий съездга бевосита алоқадор экспонатлар стендларда асосий ўринни эгаллаган. Ленин қўл ёзмаларининг, қарорларни шарҳлаб берувчи асарларининг фото нусхалари қўйилган.

Стендлар ўтган 70 йил мобайнида партия босиб ўтган йўлни партия нисбатан кичик яширин ташкилотдан коммунистларнинг деярли 15 миллион кишилик армиясидан иборат қудратли жипслашган, дунёда биринчи социалистик давлатнинг ҳукмрон партиясига айланганлигини қадамба-қадам тасвирлайди. Бу ҳикоя КПСС XXIV съездини тасвирловчи ҳужжатлар билан тугалланади.

РСДРП II съездининг 70 йиллигига бағишланган шу выставка 26 майда тантанали вазиятда очилди. Очилиш маросимида Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев нутқ сўзлади. Юзлаб тошкентликлар ва республика пойтахтининг меҳмонлари выставка экспонатлари билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН БЎЙЛАБ САЁҲАТ

Бельгия ташқи савдо бюросининг фахрий президенти валиаҳд шаҳзода Альберт Ўзбекистоннинг ҳаёти билан танишиб чиқмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 25 майда кечқурун валиаҳд шаҳзода шарафига зиёфат берди. Зиёфат вақтида дўстона қадаҳ кўтарилди. (ЎзТАГ).

ХУШХАБАРЛАР
ЯНГИЛИКЛАР
ВОҚЕАЛАР.

Планетамизда

ГЕРМАНИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

БОНН. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг ГФРга қилган визити якунларини Германия Коммунистик партияси правлениесининг президиуми билан секретариати ўзининг қўшма баёнотида тарихий аҳамиятга эга бўлган воқеа деб таърифлади.

Бу визит, дейилади баёнотда, иккала давлат ўртасидаги муносабатларда янги саҳифа очди. Германия империализми бошлаган урушдан кейин, аччиқ сабоқдан кейин, бир неча ўн йилга чўзилган «совуқ уруш» ва мухолифликдан кейин, эндиликда тинч муносабатларни ривожлантириш имкониятлари пайдо бўлди, деб таъкидланади шу баёнотда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг визити тўғрисидаги қўшма баёнотни Германия Компартияси ГФР билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларни янада яхшилаш учун, Европадаги тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун, давлатлар ва халқлар ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтириш учун принципиал аҳамиятга эга бўлган ҳужжат деб баҳолайди. Қўшма баёнот хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгашини тезроқ ўтказиш учун, қуролсизланиш ва мустаҳкам тинчлик учун янги туртки беради, деб уқтиради Германия Компартияси.

Л. И. Брежневнинг визити, деб таъкидланади Германия Компартиясининг баёнотида, Ленин таълимотига содиқ бўлган КПСС партия XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасини изчиллик билан амалга ошираётганлигини тасдиқлади.

Социализм, коммунизм ва тинчлик сиёсати бир-биридан ажралмас бир бутун эканлигига, социалистик ижтимоий тузум халқлар учун барқарор тинчлик ва ишончли келажак деган маънони билдиришга ГФРдаги миллион-миллион кишилар яна бир марта ишонч ҳосил қилдилар.

Тинчлик ва хавфсизлик ҳукуматларнинггина иши бўлиб қолмасдан, шу билан бирга, аввало, халқларнинг демократик жамоатчилиги биргаликда олиб борадиган кураш ишидир, деб таъкидланади Германия Компартиясининг баёнотида.

ОСИЁДА ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК УЧУН

ДАККА, 24 май. (ТАСС мухбири). Бангладеш Халқ Республикасининг пойтахтида Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган халқаро конференция ўз ишини давом эттирмоқда. 26 мамлакатдан келган делегатлар, жаҳон тинчлик кенгаши ва бошқа бир қанча халқаро ташкилотларнинг вакиллари Осиёда тинчлик, хавфсизлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни таъминлаш проблемалари ҳамда йўлларини муҳокама қилмоқдалар.

Совет делегациясининг бошлиғи, СССР Олий Совети депутати, Ўзбекистон КП Қорақалпоғистон область комитетининг биринчи секретари Қ. Камоловнинг нутқи конференция делегатлари ва меҳмонларининг эътиборини ўзига жалб этди. У Вьетнамдаги уруш тўхтатилганидан кейин Осиёда кескинликни юмшатиш имкониятлари туғила бошлади, деб таъкидлади.

(ТАСС).

МИСР АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ. Бу баҳайбат тош паҳлавонлар уч минг йилдан бери Нил соҳилида савлат тўкиб туришарди. Улар шу муқаддас дарё сувидек мустаҳкам ва қўзғалмас бўлиб кўринарди. Лекин халқ дарё тизгинини қўлга олиб, уни ўзига хизмат қилдира бошлагач, тош паҳлавонлар хавф остида қолди. Баланд тўғон қурилиб, Асвон денгизи ҳосил бўлгач, бебаҳо Абу Самбал қасрини сув боса бошлади. Лекин яна инсон ғолиб келди. Қаср катта-катта бўлакларга ажратилиб, анча баландроқ жойга кўчирилди. Мана, тош Рамзеслар яна Нилга, унинг соҳилларига келган янги ҳаётга нигоҳ солиб турибдилар. Суратда: Абу Самбал қасри янги жойда монтаж қилиняпти. ЮПИ — ТАСС фотоси.

ПЕКИННИ НИМАЛАР ТАШВИШГА СОЛЯПТИ

Хитой Халқ Республикасининг бош министри Чжоу Энь-лай яқинда Европадаги журнал бирлашмаларидан бирининг вакили билан суҳбатда Европадаги аҳволга тўхталиб, хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгашининг ўтказилиши мақсадга мувофиқ эканлигига шубҳа туғдирмоқчи бўлди. Чжоу Энь-лай бундай анжуман гўё Европа мамлакатлари кўпчилигининг манфаатларига зиддир, деб даъво қилди.

Бу — социалистик давлатларнинг Европада коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтиришга қаратилган ташаббусига доғ тушириш, Умумевропа кенгаши Европа мамлакатларига наф келтирмайди, деб кўрсатиш учун Пекин томонидан қилинган биринчи уриниш эмас. Хитой раҳбарлари ўтган йил кузда фаслида Британия ташқи ишлар министри билан музокаралар олиб борилган чоғдаёқ «кенгашнинг оқибатларидан ташвишланганлиги»ни изҳор қилишган эди. Хўш, бундай ташвишдан муддао нима? Бу муддао кенгашнинг чақирилишига тўсқинлик қилмоқ учун ҳамма чораларни кўришдан иборат. Европа давлатлари кенгашни чақиришга яқинлашиб борган сари маочилар бу кенгашга ҳужумларини авж олдирмоқдалар.

Ҳаммага маълумки, СССР ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар Умумевропа кенгашини ўтказиш ғоясини илгари сурган эдилар. Бу кенгаш Европада яққол намоён бўлаётган ижобий силжиш ва ўзгаришларни мустаҳкамлаши керак. Европадаги барча давлатлар ана шу мақсадларга эришишни табрикламоқдалар. Ана шу давлатларнинг вакиллари Хельсинкида кенгаш олдидан актив тайёргарлик кўрмоқдалар. Пекин раҳбарлари кенгашга очиқдан-очиқ душманчилик назари билан қараётганлигининг боиси нима?

Бу саволга жавобни ҳозирги Пекин раҳбарларининг умумий ташқи сиёсий стратегиясидан қидириш керак. Пекин раҳбарлари ўзларининг буюк давлатчилик, гегемонлик мақсадларини кўзлаб Европада социалистик мамлакатларнинг позицияларига зарар етказишга уринмоқдалар, кескинликнинг юмшатилишига қарши чиқмоқдалар. Хитой раҳбарлари ана шу кенгашнинг ўтказилишига қарши чиқиб, Европа қитъасида сиёсий вазиятни янада соғломлаштириш тўғрисида бамаслаҳат келишиб олиш мумкин эканлигига шубҳа туғдирмоқчи бўлиб уринмоқдалар, социалистик мамлакатлар билан ғарб мамлакатлари ўртасида тинч, яхши қўшничилик ҳамкорлигини йўлга қўйишга халақит берибгина қолмай, бу мамлакатларни конфронтация йўлига туширишга ҳам интилмоқдалар.

Пекин Европада коллектив хавфсизлик ғоясининг обрўсини тўкишга уриниб, айни вақтда пропаганда кампаниясини кучайтираётганлиги ҳам ўзига эътиборини жалб этади. Ана шу пропагандадан кузатилган мақсадда НАТОнинг антисовет йўлини рағбатлантиришдан, Ғарбдаги муайян доираларда СССРга нисбатан зўравонлик позициясида туриб иш кўриш кайфиятларини авж олдиришдан иборат. Хитой матбуоти НАТО генералларининг сўзларини ҳеч қандай шарҳларсиз зўр бериб такрорламоқда. НАТО генераллари ўз нутқларида қуролланиш пойгасини кучайтиришга даъват этадилар ва «Москванинг агрессивлиги» тўғрисида сийқаси чиқиб қолган уйдирмаларни такрорлайдилар. Аммо Ғарбий Европада гўё, хаёлий «қизиллар таҳдиди» пайдо бўлди деган баҳона билан кескинликнинг юмшатилишига халақит бермоқчи бўлган реакцион империалистик доиралар ҳам худди шу нарсани (деярли бир хил ибораларда) даъво қилмоқдалар!

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бундай даъволар янги бир нарса эмас. Совет ҳокимияти барпо этилгандан буён ўтган йиллар мобайнида қанчадан-қанча коммунизм мухолифлари бу шиорни қалқон қилиб кўтардилар. Булар орасида оқ гвардиячи генераллар ҳам, англиялик ўжарлар ҳам, герман фашистлари ҳам бор эди. Ҳозирги кунда реваншчилар ва янги фашистларнинг байроқларида ҳам шу шиорни кўрамиз. Пекин раҳбарлари антисоветизмнинг умумий платформасида ана шундай шахслар билан чирмашиб кетди.

Ғарбий Германияда чиқадиган «Нойе Рейн-цайтунг» газетаси қуйидагиларни таъкидлаб ўтади: «Хитойнинг Европадаги ташқи сиёсатининг бутун философияси жуда аён. Бу философияга кўра, социалистик мамлакатларга наф келтирадиган нарсалар — ёмон, уларга зарар етказадиган нарсалар эса — яхшидир». Маочилар хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан ўтказиладиган Умумевропа кенгашига қарши чиққанларида ана шу «философия»га амал қиладилар. Аммо Европадаги барча давлатлар, тинчлик ишини ва халқлар ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларини қадрлаётган ҳамма кишилар хавфсизлик форумидан бир хил даражада манфаатдор эканлигидан иборат шубҳасиз бўлган факт пекиндагиларнинг диққат-эътиборидан четда қолмоқда. Европада кескинликни юмшатиш жараёни тобора кенгайиб, чуқурлашиб ва кучайиб бормоқда. НАТО урушқоқлари ҳам, улар билан иттифоқликда ҳаракат қилаётган ва буюк давлатчилик кибрига берилиб кетган маочилар ҳам бу жараённи тўхтата олмайдилар.

Ю. КОРНИЛОВ,
ТАСС обзорчиси.

СЕНАТ КОМИССИЯСИНИНГ ҚАРОРИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Сенатнинг ташқи ишлар комиссияси келгуси молия йилида чет элларга ҳарбий ёрдам бериш харажатларини 43 процент қисқартириш тўғрисида қарор қабул қилди. Маъмурият сўраган 1,3 миллиард доллар ўрнига комиссия 740 миллион доллар маблағни тасдиқлади. Комиссия Ҳинди-Хитой мамлакатларига бериладиган ҳарбий ёрдамни контроль қилиш ҳуқуқидан Пентагонни маҳрум қилиш учун ва бу ваколатларни давлат департаментига олиб бериш учун ҳам овоз берди.

СОВЕТ — МИСР ШАРТНОМАСИНИНГ ИККИ ЙИЛЛИГИГА

МУСТАҲКАМ ДЎСТЛИК ЙЎЛИДА

Совет Иттифоқи билан Миср Араб Республикаси ўртасида вужудга келган дўстлик алоқалари йилдан-йилга ривожланиб, сиёсий, иқтисодий, маданий, ҳарбий, техникавий ва бошқа соҳалардаги ҳамкорлик мустаҳкамланиб бормоқда. Бундан икки йил муқаддам, 1971 йилнинг 27 майида имзоланган СССР — МАР шартномаси бу ҳамкорликнинг ёрқин далилидир. Бу шартнома Совет — Миср алоқаларини сиёсий жиҳатдангина мустаҳкамлаб қолмай, айни пайтда шу дўстона алоқалар учун кенг истиқболлар очиб берди. Жаҳон социализми билан ёш ривожланаётган мамлакатлар ўртасида мустаҳкамланиб бораётган жанговар бирдамлик бу шартномада ўз ифодасини топди.

Империализм ва мустамлакачиликка қарши кураш мақсадларига асосланган Совет — Миср дўстлиги халқларнинг озодлик, мустақиллик ва социал тараққиёт учун курашига кўмаклашади. Бу дўстлик МАРнинг империализм ва сионизмга қарши курашда, мамлакатнинг социал тараққиёт йўлидан ривожлана боришида муҳим омилдир.

Совет Иттифоқи Миср ва бошқа араб мамлакатларига уларнинг Исроил агрессиясига қарши адолатли курашида ҳар томонлама ёрдам кўрсатиб келди ва кўрсатмоқда. Араб давлатларига қарши Исроил агрессияси тўхтатилмас ва унинг оқибатлари тугатилмас экан, Совет Иттифоқи МАР ва бошқа дўст араб мамлакатларига Яқин Шарқдаги можарони сиёсий бартараф қилиш борасида бундан буён ҳам ёрдам бераверади.

Совет Иттифоқи билан Миср Араб Республикаси ўртасида тенг ҳуқуқли ва ўзаро фойдали иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик ҳам ривожланиб бормоқда. Совет Иттифоқи Мисрга комплект ускуналар, машиналар, механизм ва материаллар етказиб бераётир, молиявий ёрдам кўрсатаётир. Ўз навбатида МАР ҳам Совет Иттифоқига анъанавий экспорт молларини, жумладан, узун толали миср пахтасини юбормоқда. Сўнгги йиллар ичида бу мамлакатда Совет Иттифоқининг ёрдами билан саноатнинг станоксозлик, асбобсозлик, химия-фармацевтика тармоқлари ташкил этилди. Баланд Асвон тўғони қурилишида СССРнинг мисрликларга кўрсатган ёрдами айниқса катта бўлди. Совет — Миср халқларининг дўстлик рамзи бўлиб қолган Баланд Асвон тўғони Мисрнинг қишлоқ хўжалигига обиҳаёт берибгина қолмай, мамлакатнинг энергетика базасини яратди, ўлкани Асвондан Искандариягача электр қуввати билан ҳам таъминлади. Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилаётган Хелвон металлургия комплексини «иккинчи Асвон» деб аташмоқда. Чунки Миср экономикасида бу комплекс жуда катта ўрин тутади. Умуман, олганда, Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан Мисрда юздан зиёд объект, шу жумладан 50 та саноат ва энергетика иншоотлари тикланяпти.

Совет Иттифоқи Миср экономикасида давлат секторини барпо этишда ҳам МАРга актив кўмаклашмоқда. Чунки, экономикада давлат секторининг вужудга келтирилиши мамлакатнинг нокапиталистик тараққиёт йўлидан ривожланиб боришида муҳим роль ўйнайди. Совет давлати Миср Араб Республикасида инженер-техник ва малакали ишчи кадрлар тайёрлашга ҳам катта аҳамият бермоқда. 1970 йили Совет — Миср ҳамкорликда қураётган объектларда 22900 кишига, 1971 йилда эса 21800 кишига ҳунар ўргатилди.

Совет Иттифоқи билан Миср Араб Республикасининг иқтисодий ва техникавий ҳамкорлиги МАР мустақиллигини янада мустаҳкамлашда, миср халқининг империализм ва халқаро реакцияга қарши курашида катта роль ўйнайди. Ҳар икки дўст мамлакат ўртасидаги алоқалар ҳар томонлама ривожланиб ва кенгайиб бормоқда. Давлат ва жамоат арбоблари, мутахассислар ва олимлар, журналистлар ва санъат арбобларининг учрашувлари кенг тус оляпти. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Араб социалистик союзи ўртасидаги алоқалар кенгайиб бормоқда.

СССРнинг МАР ва Араб Шарқидаги бошқа мамлакатлар билан дўстона алоқалари Яқин Шарқдаги кескинликни юмшатишнинг қудратли омилигина бўлиб қолмай, халқаро ҳамкорликни ривожлантириш ва тинчликни сақлаб қолиш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилди. Совет ва миср халқлари ўртасидаги дўстона муносабатларни ҳар томонлама ривожлантиришда Араб мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқалар Совет жамиятининг Ўзбекистон бўлими ҳам катта ҳисса қўшаётир. Жамиятнинг Ўзбекистон бўлими Миср Араб Республикасининг шонли саналарини ҳар йили муносиб равишда кенг нишонлайди. Баланд Асвон тўғони иш бошлаган 9 январь, Революция куни — 23 июль каби Миср халқи байрамларини нишонлаш одат тусига кириб қолди. Куни кеча Араб мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқалар Совет жамиятининг Ўзбекистон бўлими Совет — Миср шартномасининг 2 йиллигини нишонлади. Ҳар икки дўст мамлакат халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшган бу шартнома имзоланган шонли санани нишонлашда Ўзбекистон жамоат ташкилотларининг вакиллари ва Тошкентда таълим олаётган мисрлик студентлар иштирок этишди. Бу анъанавий маросим араб халқлари билан совет халқлари ўртасида ривожланиб ва мустаҳкамланиб бораётган дўстликнинг ёрқин намойишига айланди.

М. АБДУЛЛАЕВ,
Араб мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқалар Совет жамияти Ўзбекистон бўлимининг масъул секретари.

КОМИЛ ЁРМАТОВ 70 ЁШДА

КИНОМИЗ ЧАВАНДОЗИ

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

Ўзбек киносининг тарихи отахон санъаткор Комил Ёрматов номи билан ҳам чамбарчас боғлиқдир. Ўзбек киноси даргоҳига илк бор қадам қўйганимда биринчи бор учратган ва бир умрга қадрдон бўлиб қолган азиз сиймолардан бири Комил Ёрматов бўлган. Мен Комил Ёрматовични 1926 йилдан бери танийман, биламан, Дастлаб бу ижодкорнинг санъатига, маҳоратига тан бериб, ҳавас қилган бўлсам, кейинчалик, мана қарийб 40 йилдирки у билан елкама-елка, ҳамфикр, ҳамнафас бўлиб ишлаб келаман. Комил Ёрматов билан ижодий ҳамкорлигим 1936 йилдан бошланган. Бу улкан санъаткор яратган қатор фильмларда қатнашганман. 1941 йили унинг «Ватанга совға» фильмида суратга тушдим. Бу фильм бир томондан жанг майдонларида жон олиб, жон бериб фидоийлик намунасини кўрсатаётган қаҳрамон жангчиларимизни мардликка, жасоратга, садоқатга ундаса, иккинчи томондан, ўша пайтда санъатимизнинг энг фидоий намояндалари бўлиб турган пешқадам ижодкорларни бирлаштирувчи, ўзига хос жонли гулдаста ҳам бўлган эди. Фильмда бугунги кунда эларо машҳур бўлиб кетган кўпгина атоқли санъаткорлар қатнашган. Бу фильмда биз билан елкама-елка Комил Ёрматов ҳам роль ижро этган. Шу-шу бу устоз режиссёр билан ҳамкорликда ижод қилиб келамиз. Кейинги йилларда Комил Ёрматов Ўрта Осиёда инқилобий воқеаларни ўзида мужассамлаштириб берган кинотрилогия яратди. У «Осиё устида бўрон», «Инқилоб чавандозлари», «Қора консулнинг ҳалокати» фильмларида халқ орасидан чиққан ва халқнинг манфаатларини ҳимоя қилувчи эл фарзанди — қаҳрамон Юсуф Ялангтўш, Азнавур Полвон образларини яратиш учун мени таклиф этди. Моҳир режиссёр билан мен тинимсиз меҳнат қилдик ва бутун маҳоратимизни ишга солиб, мазкур кинотрилогияни яратдик.

Мен қадрдоним, ҳамкасабам, ҳаммаслагим Комил Ёрматовичга мустаҳкам соғлиқ, узоқ умр ва янги ижодий зафарлар тилайман.

Шукур БУРҲОНОВ,
СССР халқ артисти.

МОҲИР САНЪАТКОР

Ўзбек кино санъати кўп миллатли совет киносининг узвий бир бўлагидир. Ўзбекистон кино санъаткорлари меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда Коммунистик партияга сидқидил билан хизмат қилишни ўзларининг шарафли вазифалари деб биладилар, унга бутун истеъдодларини бағишлаб, юксак илҳом билан ижод этмоқдалар. Ана шундай ижодкорлардан бири машҳур киносанъаткор, режиссёр ва актёр, СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати, Ўзбекистон ССР Ҳамза Ҳакимзода номидаги Давлат мукофотининг лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Ёрматовдир.

Комил Ёрматовнинг ижодий йўли у билан замондош бўлган санъаткорларнинг ижодий тақдири билан ўхшашдир. Унинг кенг халқ орасида танилишига сабабчи бўлган биринчи фильми 1939 йилда яратилган «Дўстлар яна учрашадилар» картинасидир. Бу фильм чўлга сув чиқариб, у ерни гулзорга айлантириш учун отланган чўлқувар жангчилар отряди ҳақида ҳикоя қилади ҳамда уларнинг мардлиги, босмачи тўдаларига қарши курашдаги жасорати ва ғалабасини ифода этади. Бу жанговар дўстлар орадан 15 йил ўтгач, ҳар томонлама равнақ топган гўзал, ажойиб шаҳарчада учрашишади. Бу фильм ўзининг ҳаққонийлиги, ҳаётийлиги билан томошабинлар қалбида чуқур из қолдирди. «Дўстлар яна учрашадилар» фильмининг муваффақиятли чиқиши тасодиф эмас. Чунки Комил Ёрматов Бутуниттифоқ кинематография институтида ўқиб юрган кезларидаёқ, С. Эйзенштейн, Л. Кулешов, Н. Зархи ва В. Пудовкин каби етук санъаткорлардан таълим олганди. Унинг яна «Узоқ чегарада», «Эмигрант» фильмлари эса режиссёрлик санъатини чуқур ўрганишида муҳим роль ўйнади.

Фашистлар Германиясининг Ватанимизга қарши бошлаган босқинчилик уруши совет халқининг тинч, осойишта ҳаётига рахна солди. Ана шу даврда совет халқи бутун куч-қудрати билан Ватанимизни ҳимоя қилиш учун отланди. Шу қаторда санъатнинг барча соҳалари каби кинопублицистика соҳасидаги санъаткорлар ҳам қизғин иш олиб боришди. Улар уруш воқеаларини ҳикоя қилувчи фильмлар яратишди. Уруш йилларида айниқса, ҳужжатли фильмлар катта аҳамиятга эга бўлди. Бу хроникал кадрлар бадиий фильм усталарини ҳам ҳаёт ҳақиқатига публицистик кўз билан қарашга даъват этди.

Ўзбекистон кинематографистлари уруш йилларида бир қатор концерт-фильмлар яратдилар. Булар орасида К. Ёрматовнинг «Фронтдаги дўстларимизга» ва «Ватанга совға» фильмлари муваффақиятли бўлди. Бу фильмлар Ватанимизни ҳимоя қилаётган совет жангчиларини руҳлантирди, ғалабага бўлган ишончини яна ҳам оширди. Фильмни суратга олишда Ш. Бурҳонов, Н. Раҳимов, Ш. Қаюмов, С. Хўжаев каби ўзбек санъаткорлари иштирок этдилар. К. Ёрматов фильмга музика, рақс номерларидан ташқари, ҳарбий эпизодик кўринишлар ҳам киритди. Жангдан сўнг, бир оз дам олиш соатларида жангчилар ўзаро ҳамдардлашадилар, узоқ-яқин ёру биродарларини эсга оладилар, она ерлари ҳақида ҳикоя қиладилар бу ҳикоялар экранда жонланиб, концерт номерлари билан уланиб кетади.

Комил Ёрматов урушдан кейинги йилларда аввалдан ўйлаб юрган «Уйқусиз йўллар» фильмини суратга олди. А. Спешнев ва Я. Ялунер сценарийси асосида яратилган бу фильм психологик драма эди. Авторлар уруш воқеаларини ёлғиз бир инсон тақдири орқали ҳикоя қилиб беришга интилишди.

К. Ёрматовнинг шоҳ асари «Алишер Навоий» фильмидир. Уйғун, Иззат Султон, А. Спешневлар сценарийси асосида яратилган бу асар Совет Иттифоқининг барча халқлари томонидан ғоят зўр мамнуният билан қабул қилинди. У бутун дунё мамлакатларида муваффақият билан намойиш этилди. Ўша йиллардаги ўзбек киносида Комил Ёрматовнинг «Алишер Навоий» ҳамда Наби Ғаниевнинг «Тоҳир ва Зуҳра» фильмлари обрў қозонган асарлардир.

Комил Ёрматов фильмни суратга олиш учун кўп меҳнат қилди. Унинг улуғ ўзбек шоири ва мутафаккири А. Навоий ҳаёти ва ижодини чуқур ўрганиши фильмга бош ижрочи ролини танлашида катта омил бўлди Шундай қилиб. Алишер Навоий образини яратиш учун Раззоқ Ҳамроев, Хусайн Бойқаро ролига Асад Исматов таклиф қилинди. К. Ёрматов бош ролларга таклиф этилган актёрлардан катта маҳорат ва меҳнат талаб қилди. У актёрларни танлашда янглишмади. А. Исматов ўз даврининг ҳукмдори, шоири бўлиб ўтган султон Хусайн Бойқаро образини, унинг ички кечинмаларини, А. Навоий билан бўлган ўзаро муносабатини ўзига хос санъаткорлик билан ижро этди. Раззоқ Ҳамроев Алишер Навоий ролини, Обид Жалилов Мажиддин ролини муваффақият билан ижро этдилар.

Комил Ёрматов 1964 йилда ўзининг янги фильм-трилогиясини яратишга киришди. Унинг биринчи фильми «Осиё устида бўрон» (1964) тарихий-революцион фильм бўлиб, Ўрта Осиёда юз берган революцион ўзгаришлар ҳақидаги воқеаларни ўз ичига олади. Оддий халқ орасидан чиққан, революционер даражасига етган, халқ осойишталиги учун жонини фидо қилган эл фарзанди — Юсуф Ялангтўш ҳақида ҳикоя қилувчи бу фильм, ўзбек кинематографистларининг ютуғи бўлди. Ялангтўш асосий образ бўлиб, бу ролни СССР халқ артисти Шукур Бурҳонов катта маҳорат билан ижро этди. Бу ролнинг муваффақиятли чиқиши актёрнинг уста санъаткор, санъатга бўлган муҳаббатининг чексиз эканлигидан далолат бериб турибди.

Трилогиянинг иккинчи асари «Инқилоб чавандозлари» (1968), учинчи асари «Қора консулнинг ҳалокати» (1970) совет кинематографиясининг салмоқли асарларидан ҳисобланади. Бу учала фильмда ҳам бош ролларни СССР халқ артисти Шукур Бурҳонов ижро этган. Бу фильмлар Ўрта Осиё меҳнаткашларининг Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашдаги фидокорона курашини, уларнинг Ленин партияси раҳбарлиги остида янги жамият қуриш учун олиб борган қаҳрамонона курашини ўзига хос инқилобий кўтаринкилик билан тасвир этади.

Комил Ёрматовнинг ижодий меъёри ғоят кенг ва ранг-барангдир. У фақат тарихий-инқилобий мавзуда эмас, балки биографик, тарихий ва замонавий мавзуларда ҳам ижод этган. Чунончи, замонамиз ёшларининг кундалик ҳаёти, уларнинг севгиси, садоқати, меҳнатсеварлиги «Гуллар очилганда», «Опа-сингил Раҳмоновалар», «Пахта —ой» фильмларида ўзининг лирик ифодасини топди. «Икки дил достони» фильмида Комил Ёрматов машҳур шарқ адиби Мирза Бедилнинг «Комде ва Мудан» достони асосида оташин севгининг аламли қисматини куйлади.

«Алишер Навоий» фильмидан сўнг бир неча муддат ўтгач, Комил Ёрматов машҳур Шарқ ҳакими, қомусчи-олим ва мутафаккир Абу Али Ибн Сино ҳаёти ва илмий фаолиятига бағишланган фильмни яратди. Ҳозир отахон санъаткор XIX аср ўзбек шоираси Моҳлар ойим Нодира ижоди ва фаолиятига бағишланган фильм устида иш олиб бормоқда.

Санъатнинг бу кекса заҳматкаши ҳали куч-қувватга тўла. Унинг ижод қилиш истаги ва иқтидори кучли. Комил Ёрматов кўпинча ўз фильмларининг сценарийларини ўзи ёзади. Ҳам режиссёр, ҳам сценарист бўлиш ғоят мураккабдир. Аммо Ёрматов ижоди бу икки ҳунарни тўла эгаллаш мумкинлигини кўрсатиб турибди. Атоқли совет киносанъаткорлари С. Эйзенштейн, А. Довженко, М. Ромм ҳам шундай ижод этганлар. Демак, киши бутун қалб қўри ва истеъдодини тўласига ўз севган соҳасига бағишласа, албатта исталган натижаларга эришиши мумкин.

Комил Ёрматов «Ўзбекфильм» киностудиясининг бадиий раҳбари. У ўзининг сафдошлари ва ҳамкасблари — кинорежиссёрлар, кинооператорлар, рассомлар, актёрлар ва актрисалар ижодига ҳамиша аҳамият беради, ижодий суҳбатлар, бахслар, муҳокамаларда фаол иштирок этади. Уни кўпинча ўз сценарийларини яратишдаги ҳамошнаси ёзувчи-сценарист М. Мелкумов билан ижод жараёнида, ҳамкасабалари — кинорежиссёрлар Йўлдош Аъзамов, Зоҳид Собитов, Латиф Файзиев ва бошқа санаъткорлар билан қизғин суҳбатда, киностудия бадиий кенгашидаги мунозараларда кўрасиз. У Ўзбекистон Кинематография давлат комитетининг аъзоси сифатида комитет йиғилишларида кино хизматини яхшилаш бўйича жонкуярлик билан маслаҳатлар беради; Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати сифатида Наманган область, Уйчи район меҳнаткашлари билан учрашади, уларнинг наказларини адо этади.

СССР Кинематографистлари союзининг правление аъзоси Комил Ёрматов совет киносининг халқаро муносабатларини мустаҳкамлашда фаол иштирок этади. У Бирма Ливан, Ироқ, Швейцария ва бошқа мамлакатлардаги кинокўриклар ва кинотадбирларида фаол қатнашган.

Хуллас, Комил Ёрматов ўзининг баракали ижодий маҳорати, сермазмун ижтимоий фаолияти билан совет киносининг юрагини ташкил этувчи гуруҳга оид унинг пешқадам ва обрўли арбобларидан биридир.

Ўзбекистон кинематография ходимлари моҳир киносанъаткор ва жамоат арбоби Комил Ёрматовнинг қутлуғ етмиш ёши билан муборакбод этадилар. Кинонинг бу толмас меҳнатсевар арбобига унинг қутлуғ юбилейи муносабати билан берилган юксак Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони, Ленин ордени, Ўроқ ва Болға олтин медали билан чин юракдан қутлайдилар, узоқ умр, сермазмун ижод юксак режаларни амалга ошириш учун битмас-туганмас куч-ғайрат тилайдилар.

Азиз ҚАЮМОВ,
Филология фанлари доктори, Ўзбекистон Министрлар Совети Кинематография давлат комитетининг раиси.

Табрик ва ҚУТЛОВ

Азиз Комил Ёрматович!

СССР Министрлар Советининг Кинематография давлат комитети ва шахсан ўз номимдан Сизни — етакчи совет режиссерларидан бирини Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига мушарраф бўлганингиз билан самимий қутлайман. Қутлуғ 70 ёшингиз тўйи ўтаётган шу қувончли кунларда Сизга сиҳат-саломатлик, бардамлик тилайман. Совет киносанъати хазинасини бойитиб келаётган асарларингиз янада кўпаяверсин, деб тилак билдираман.

Ф. Т. ЕРМАШ,
СССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитетининг раиси.

* * *

Қимматли устоз!

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони билан тақдирланганлигингизни эшитиб жуда ҳаяжонландим. Сизни чин қалбимдан табриклайман, ижодий ишларингизда янги ютуқлар тилайман.

Қадрли Комил Ёрматович! Сизнинг шу кунлардаги қувончли онларингизда шахсан қўлингизни қисиб табриклашга имконим бўлмаса-да, комил ишонч билан шуни айтаманки, фақат мен эмас, бошқалар ҳам, ҳатто Сизни шахсан танимаган кўп мингли мухлисларингиз ҳам шодлигу-қувончингизга шерик бўлмоқдалар, юракдан қутламоқдалар. Негаки, Сиз камдан-кам учрайдиган нозик туйғули, теран фикрли, мушоҳадаси кенг санъаткор — устозсиз.

Мен Сиз билан ҳамкорликда кўп вақтлар бирга ишладим, фильмларингизда роллар ижро этдим, ижодий суҳбатларда бўлдим— энг муҳими Сизнинг доно маслаҳатларингиздан, беқиёс маҳорат сирларингиздан баҳраманд бўлдим. Сиздек катта талант эгасидан таълим олганлигимдан бахтиёрман.

Жанна СМЕЛЯНСКАЯ,
киноактриса.

ТАЪЗИМ

Комил Ёрматов совет кино санъатимизнинг кўрки. Уни Иттифоқимизда ва жаҳонда билмайдиганлар кам. У республикамиз санъатини оламга таниттирганлардан, довруғини кўкка кўтарганлардан. Совет замонасида буюк мутафаккир Алишер Навоий, Абу Али ибн Синоларни қайта тирилтирган одам у. Улуғ Ватан уруши йилларида «Фронтга совға» фильми билан қанча-қанча жангчиларимизга маънавий куч бағишлаган, Ватаннинг азизлигини, меҳрибон она тупроққа бўлган жангчилар қалбидаги нозик, беозор муҳаббатдан душман қалбини тилка пора қилувчи, санъатдан даҳшатли қурол ясаганлардан у.

Комил аканинг «Пахта—ой» номли эртак фильмини бир эсланг. Бир донагина чаноқ пахтанинг бошидан кечирган саргузашти ҳақидаги кўркам фильм. Лекин мағзида, мазмунида қанча маъно, қанча кураш...

Мен устоз Комил аканинг «Гуллар очилганда», «Инқилоб чавандозлари», «Қора консулнинг ҳалокати» фильмларида ролларни ижро этиш шарафига муяссар бўлдим. У кишининг ғайрати, меҳнатсеварлиги, меҳрибонлигидан баҳра олдим. Ана ишга садоқат ана меҳнатга ҳурмат, фидоийлик! Унинг чин одамийлиги, билимдонлиги, соддалиги, юксак маданиятлилиги биз учун бутун умрга катта сабоқ ва ибрат бўлиб қолади. Тиниб тинчимас, серғайрат Комил аканинг моҳир қўлларидан на кечаси, на кундузи иш қочиб қутилган эмас. Биз актёрлар учун у билан ижод қилиш жуда мароқли, завқли, У киши яқин маслаҳатгўй, ғамхўр ва талабчан одам. Комил ака шундай сеҳргар режиссёрки, аппарат олдида бирон актёрнинг қийналганини, ижод изтиробига тушганини сезмаганман. Жуда қийин, мураккаб саҳналарда ҳам чарчаганингни фақат съёмка тугагач биласан, киши. Комил аканинг маслаҳати тегмаган, саҳий ёрдам қўли етмаган иш камдан-кам бўлса керак киностудиямизда. Тинимсиз, сер ташвиш, аммо серзавқ, ажойиб, шижоат тўла ҳаёт! Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР халқ артисти, СССР Давлат ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари лауреати, санъатимиз осмонининг ёрқин юлдузи устоз Комил ака, хорманг, омон бўлинг, ижод ва умрингизга барака!

Ҳамза УМАРОВ,
Ўзбекистон ССР халқ артисти.

Суратларда: (юқорида) Комил Ёрматов фильмни суратга олиш пайтида, (ўртада) «Алишер Навоий» фильмидан кадр ва пастда «Икки дил достони» фильмидан кадрлар.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

Коммунистик меҳнат коллективи номини олган Балиқчи районидаги «Пахтакор» колхозининг Ширмонхон Саломова бошлиқ бригадаси коллективи 75 гектар майдонда ғўза қатор ораларини агротехника талаблари асосида парвариш қилмоқда. Гектаридан 62 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашаётган бригада аъзолари шу кунларда учинчи культивацияни бошлаб юбордилар.

Ш. АБДУРАҲМОНОВ.

Денов районидаги «Ғалаба» колхозининг меҳнаткашлари 2300 гектар ерга экилган чигитни барвақт ундириб олиб, ғўза парваришига анча олдин киришган эдилар. Ҳозир ғўзалар шоналай бошлади.

Ғўзалар орасини юмшатиш, озиқлантириш ишлари уюшқоқлик билан давом эттирилмоқда. Уларнинг фидокорона меҳнати кузда гектаридан 45 центнердан хирмон кўтаришга асос бўлади.

Э. ОДИНАЕВ.

ҒЎЗАЛАР ШОНАЛАДИ

ДЎСТЛИК, («Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбиридан телефон орқали олинди). Райондаги 15-А совхози янги хўжалик. Миришкор деҳқонлар 2 минг гектар майдонда ғўза ўстирмоқдалар. Улар она-Ватанга 4 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилдилар.

Чигит энг яхши агротехника муддатда экилди ва бир текисда ундириб олинди, пешма-пеш парвариш бошлаб юборилди. Кеча районда хушхабар тарқалди. Совхознинг Ражаб Мамасолиев бошлиқ бўлимига қарашли пайкаллардаги ғўзалар қийғос шоналай бошлади. Гектаридан 25 центнердан чўл дурдонаси етиштиришга азму қарор қилган Омон Ғозибеков, Эгамқул Тоғаев, Ўринбой Суяровлар бошлиқ бригадаларнинг ғўзалари айниқса серавж бўлиб ўсяпти, ҳозирдаёқ ҳар тупида икки-учтадан шона боғлади.

Пахтакор — механизаторлар ғўза парваришини тезкорлик билан давом эттирмоқдалар.

Т. СОЙНАЗАРОВ.

ЎН МИНГ ТОННА УЧУН

«Ойим» совхози районидагина эмас, областда ҳам энг илғор хўжаликлардан бири ҳисобланади. Совхоз заршунослари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида 2910 гектар майдондан ўн минг тоннадан ошириб «оқ олтин» етиштириш, умумий даромадни эса камида 6 миллион сўмга етказишни мўлжалламоқдалар.

Улар олинган мажбуриятга амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Техника ва ишчи кучлари ғўза парваришига тўла сафарбар қилинган. Бир текисда ундириб олинган барча майдонлардаги ниҳоллар иккинчи парваришдан чиқарилди. Яганалаш ҳам агротехника талаблари асосида ўтказилди. Ғўза қатор оралари учинчи культивациядан чиқарилмоқда.

Совхоз партия ташкилоти бригада ва бўлимлар орасида социалистик мусобақани авж олдириб юборди. Ҳар ўн кунда мусобақа шартлари кўриб чиқилади, илғорлар тақдирланади. Мусобақада Х. Қосимов бошлиқ бригада аъзолари байроқдор бўлмоқдалар.

М. ПУЛАТОВ,
Жалақудуқ райони.

БАЛОИ НАФС

ФЕЛЬЕТОН

Нафс қурсин, нафс! Ўзига гард юқтирмай юрган не-не одамлар унинг дастидан қандай кўргиликларни бошдан кечирмади. Донолар «сув балосидан, ўт балосидан, нафс балосидан сақлан» деб хўб билиб гапиришган экан. Бўлмаса мисқоллаб тўпланган обрў-эътиборимиздан бир йўла ажраб, одамлар олдида шармандаю-шармисор бўлиб юрармидик!? Кимсан, бош бухгалтер деган номим бор. Сарсенов деса Тахиатош у ёқда турсин, Қорақалпоғистоннинг нариги чеккасида ҳам танимайдиган одам йўқ эди. Яна биримиз техника бўлимининг бошлиғи, учинчимиз эса бош инженер. Хуллас, «Каракалпаквводстрой» трестининг кўчма механизациялашган колоннасидек катта бир ташкилотнинг бош кадрларидан эдик. Ҳурмат ҳам, обрў ҳам жойида, кўрган одам салом бермай ўтмас эди. Эндичи, энди?

Яхшиси, бўлган воқеани бошидан сўзлаб бера қолай. Кунларнинг бирида уч «бош» бир ерда учрашиб қолдик. У ёқ-бу ёқдан суҳбатлашиб ўтирдик-да. нафс экан, гапни бир ерга қўйдик: пайти келди, темирни қизиғида бос деганлар, фойдаланиб қолиш керак. Ўзи бироз вақт ўтса эскирадиган иш. Кейин текширган билан тагига етиб бўлмайди.

Таклиф овозга қўйилди.

— Мен рози, — қўл кўтарди бош инженер Е. Ерназаров.

— Мен ҳам, — деди ўрнидан туриб ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи У. Айтжонов.

— Орқада қолган номард,,— қўшилдим мен ҳам.

Уч «бош» бир бўлса, қўлдан келмайдиган иш бўлмаса керак. Фақат гапга тушунадиган яна бир шерик топишимиз лозим. Қаердан изласак экан, кимни танласак экан?

— Фақат мўмин-қобил, қаёққа эгсанг эгилаверадиган одам бўлсин, — деди У. Айтжонов.

Ниҳоят топдик. Тўғрироғи, уни бош инженер етаклаб келди.

— Уста Шарипов, ҳеч қаерда ишламайди, биз боп одам,— деб таништирди у.

Шундай қилиб, тўртовлон тугал бўлдик. Декабрда ариза ёзган А. Шарипов яна «ремонтчи» уч шеригини олиб келди. Битта қўлбола бригада туздик. Уларни 1 ноябрдан ишга қабул қилинди, деб буйруқ билан расмийлаштирдик. Ўйлана-ўйлана ремонт қилинадиган бинолар қаторига ПМКнинг меҳмонхонаси, идораси қизил бурчагини киритдик.

— Ахир, бунинг бузилган жойи йўқ-ку, — эътироз билдирди бригада аъзоларидан бири.

— Жим, нафасингни чиқарма, маошингни ўйлаб ишлайвер.

«Ремонт» учун 5017 сўмлик смета ҳам тузилди. Буни қарангки, «Каракалпакводстрой» трестида биздан ҳам танти йигитлар бор экан, ПМКдагилар ҳам бир нарсалик бўлиб қолишсин, деб ўйлашган бўлса керак, 5017 сўмни 6271 сўм қилиб тасдиқлаб жўнатишибди. Улар-ку, шундай қилишибдими, биз ҳам жим турармидик, дарров «механизмлар сақланадиган шийпон ҳам ремонтга муҳтож, агар тезлик билан у ёқ-буёғига қаралмаса, ағдарилиб тракторларнинг товонига қоламиз», деб директорга арз-ҳол қилдик. Унинг розилигини олиб, ремонт сметасини 9948 сўм қилиб тузатвордик.

Ремонт ҳам бошлаб юборилди. Бир неча кун ўтар-ўтмас ПМК прораби Р. Махсетов бош инженернинг буйруғи билан «хамир учидан патир» қилиб 5017 сўм учун қўлбола наряд тайёрланди. Е. Ерназаров уни дарров тасдиқлаб, ишлаб чиқариш-техника бўлимининг бошлиғи У. Айтжоновга узатди. Учовимиз бир бўлиб «Ишни қабул қилиб олдик» деб акт ҳам туздик. «Ремонтчи»ларга маош учун ведомость ҳам тайёрланди. Шахсан ўзим ўша ҳужжатлар асосида банкдан 5017 сўмни олиб келдим. Кассир шу куниёқ «ремонтчи»ларга маош ҳақида хабар берди. Улар тўплангач, бир чеккага имлаб, шунақа гаплар, қарс икки қўлдан чиқади, 5017 сўмнинг минг сўмини бизларга берасизлар, деб шама қилдим.

— Нега энди, йўқ, бир тийинни ҳам бермаймиз!

Гапни қаранг-а, тийинни ҳам беришмас эмиш, ноинсофлар. Яхшиликка ёмонлик деб шуни айтишади-да. Ахир, бошида келишиб олдик, унақа кўрнамаклик қилманглар, кези келганида биз ҳам сизларнинг кунингизга яраб қолармиз, деб ҳарчанд насиҳат қилсам ҳам, ўша мўмин қобил Шарипов деганимиз ваъдасидан тониб, «яхшиликча маошимизни беринг, бўлмаса тегишли ташкилотга арз қиламиз» деб туриб олди. Кошки эди, ҳақиқий ишга тўланадиган маош бўлса, бизнинг қўлбола наряд билан жарақ-жарақ текин пул санаб олишади-ю, яна ҳеч нарсага арзимайдиган минг сўм учун сурбетлик қилишганига ўлайми?...

Мен ҳам тўнимни тескари кийиб олдиму, кассирга маош беришни тўхтатиб қўйишни буюрдим. Шу қилмишимга ҳали ҳам ачинаман. Нега ҳам тўхтатдим экан. Маошни тўлаб, қолган ишни насия қилиб юраверсак, сих ҳам, кабоб ҳам куймас эди-ку! Йўқ, ғурур қурсин, айтганимда туриб олдим, Улар ҳам узундан-узоқ ариза ёзиб, халқ контролига югуришибди. Шундан кейин текшир-текшир, гала-ғовур бошланиб кетди. Неча-неча йиллар давомида мисқоллаб тўплаган обрўйимиздан бир зумда асар ҳам қолмади. Кимлар жазоланди, кимлар ишдан қувилди...

Хуллас, ана шундай гаплар. Балойи нафс қурсин, агар у домига тортмаганида шу кўргиликлар бўлармиди... Эҳ, афсус, минг афсус...

Хатни оққа кўчирди:

Р. ТУРСУНОВ.

Турли касб кишилари

АННА ИВАНОВНА

Анна Ивановна рақамларни рақамларга пайвандлаб, саралаб келаётганига чорак аср бўлди. Шу даврда ўзининг севимли даргоҳи Тошкент врачлар малакасини ошириш институтида молия интизомини намунали йўлга қўйибгина қолмасдан, Андижон, Тошкент ва Самарқанддаги олий медицина ўқув юртларида ҳам кўрса кўз, эшитса кўнгил қувнайдиган тартибни жорий этишда бош-қош бўлди. Бу орада Киев, Олмаота ва бошқа шаҳарларга бориб, ўқув юртларида молия интизомини мустаҳкамлашга қўшган ҳиссасини айтиб ўтирмасак ҳам бўлади. Анна Ивановна қаерда хизмат қилмасин, кетидан раҳматномалар келади. Қисқа вақтда СССР Соғлиқни сақлаш министрининг учта раҳматномаси ва пул мукофотига сазовор бўлиш осон гапми?!

Тошкент врачлар малакасини ошириш институти Ўрта Осиёдаги ихтисослаштирилган ягона олий ўқув юртидир. Бу ерда ҳар йили минглаб шифокорлар маълум соҳага ихтисослашади ва малака оширади. Мана, шу ҳақдаги икки рақам: 1960 йилда институт даргоҳига 1024 шифокор қадам қўйган бўлса, 1972 йилда бу рақам 1.882 тага етди. Уларнинг ҳамёнидан тортиб, тамаддигигача бўлган сарф-харажат саришитасини бошқариб борган Анна опа бўлди.

Институтнинг 39 кафедрасида 193 мураббий машғулот олиб боради. Шундан 31 киши фан доктори, профессор, 115 киши фан кандидати, 12 киши хизмат кўрсатган фан арбоби. Камтарин касб эгаси Анна Ивановна ўзининг ширинсўзлиги, хушмуомалалиги, одамлар қалбига йўл топа билиши билан уларнинг хурматига сазовор бўлди .

Институт ректори, медицина фанлари кандидати Ҳамидулло Ҳусанов фан намояндаларидан айримларининг Анна опа ҳақидаги фикрларини баён этди:

Академик Исоқ Мусабоев: — хато — ноаниқлик меваси. Ноаниқлик чалкашликка, чалкашлик эса хатога олиб келади. Анна Ивановна ўз ишида аниқлик шайдоси, чалкашлик ва хатони сира ёқтирмайди. Қалам тебратаётганда давлат, халқ манфаатини биринчи ўринга қўяди, ҳар бир рақамни хазина чўғини ҳисобга олиб, лаборатория тарозисида тортиб қоғозга туширади, унинг бухгалтерия тарозиси медицина тарозисидек аниқ ишлайди.

Профессор Манзура Хомидова: — очиқ чеҳрада қалб достонини ўқиш мумкин дейдилар. Анна Ивановна очиқ чеҳра аёл, унинг одамларга меҳрибонлигини, мовий кўзларидан пайқаш қийин эмас.

Фан оламининг намояндаларидан тортиб, оддий ходимларгача меҳр-муҳаббат уйғотган Анна Ивановна Санчкинанинг фазилатлари нималардан иборат? У, энг аввал, меҳрибон инсон, ўзгаларни ҳам улуғлай билади, қолаверса, хизмат жойида қаттиққўл бош ҳисобчи, оилада ажойиб бека. Чорак аср давомида институт хазинасига мутасаддилик қилиб, давлат маблағини кўз қорачиғидек сақлашга бош-қош бўлиши, беўрин чиқим, тийиннинг талон-торож қилинишига йўл қўймаслиги сўзимизнинг исботидир.

Биз ҳам Анна опа билан суҳбатлашдик. У ҳисоб-китоб учун туғилган деган фикрга келдик. Бухгалтерияда элликка яқин ҳисобот, кирим-чиқим дафтари юритилади, опа ҳаммасини беш бармоғидек билади, танқидий мулоҳаза билан таҳлил қилади. Инсонга умр бир марта берилади. Бировлар ҳаётда из қолдираман деб боғ-роғлар бунёдга келтирса, бировлар чўлга сув чиқаради, яна бировлар кўприк қуради. Анна Ивановна барҳаётлигида қаттиққўл молия ходимлиги билан ном қолдирадиган ташкилотчи аёлдир.

Ҳамма ҳам яхши ҳисобчи бўлавермайди. Ҳисобчилик игна билан қудуқ қазимоққа тенг. Бунда ақл-заковат, тадбиркорлик, етти ўлчаб бир кесмоқ, рақамлар овозига, ижрочилар сўзига қулоқ солмоқ талаб этилади. Йилни йил қиладиган ҳам, ел қиладиган ҳам ҳисобчи. У қаттиққўл бўлса хазинага қут-барака киради. Анна опа шундайлар хилидан. Ўзи нуқсонга йўл қўймайди, шунинг учун қизармайди, айни кезда ташкилот раҳбарларининг юзини шувут қилмайди. Институтнинг иттифоқ миқёсида молиявий интизомда биринчи ўринни олиш боиси ҳам шунда.

Анна Ивановнанинг шогирдпарварлигини айтмайсизми? Ундан таълим олган ўнлаб ҳисобчилар турли ташкилотларда мустақил балансда иш олиб боряпти. Опа жамоат ишларида фаол қатнашади. Жойларга борганда фақат тафтиш ўтказиш билан чегараланмасдан, консультациялар уюштиради, молия интизомини мустаҳкамлаш йўллари ҳақида қимматли маслаҳатлар беради. Йигирма тўрт йилдан буён республика Қизил ярим ой жамиятининг, ўн етти йилдан бери институт касаба союз комитетининг аъзоси бўлиб хизмат қиляпти. Молия-ҳисобчилик соҳасидаги кўп йиллик самарали хизматлари ҳисобга олиниб, унга «Соғлиқни сақлаш аълочиси» нишони берилди.

Қайси ишга меҳринг ошса — ўша иш хайрли бўлади, дейдилар. Анна Ивановна Санчкинанинг меҳри ҳисобчиликка тушди, у шу касбни шарафлаш йўлида фидойилик билан меҳнат қиляпти, ҳалол меҳнат эса уни улуғлаб, эл-юртга танитяпти.

М. НАЗАРОВ.

БУТУНИТТИФОҚ ТРАНСПОРТ ҲАРАКАТИ ХАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ

ШОФЁР МАСЪУЛИЯТИ

Мамлакатимизда бўлгани каби серқуёш ўлканинг шаҳар, қишлоқлари, катта-кичик кўча ва чорраҳаларида турли кўринишдаги транспорт ҳаракати қоидаларига риоя қилишга алоҳида эътибор берилянти. Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги давом этмоқда. Бундай катта кампаниянинг ўказилишидан мақсад — транспорт бошқарувчида ҳам, йўловчида ҳам ҳаракат қоидаларига бўлган талабни кучайтириш масъулиятини оширди.

Кўча ҳаракати қоидаларининг бузилишига аксарият ичкилик сабаб бўляпти. Айрим шофёрларда: «қиттак тортганинг билан инспектор сезармиди» деган хаёл кечади. Асилда алкоголнинг оз миқдори ҳам ўз таъсирини кўрсатади. Оқибатда шофёр руҳсат этилмайдиган ерда машинани кутилмаганда шитоб билан ҳайдаб қолади. Бундайлар эҳтиётлик билан бошқариладиган кўча бурилишларида «чапдастлик» қилмоқчи бўлади.

Фикримизнинг далили учун баъзи мисолларни келтирмоқчимиз. Яқинда Тошкент авиация заводининг ишчиси Л. Марченко ҳам «қиттак-қиттак» билан машина ҳайдашга одатланганлиги ошкор бўлиб қолди. У Р. исмли дўстини учратиб қолгану қувончини жарангдор қадаҳ устида баҳам кўргиси келган. Бир-икки шиша винони бўшатиб, кейин машина билан ярим тунда «мард»ларча йўлга тушишган. Машина Шота Руставели кўчаси бўйлаб кетаётганда шофёр ҳаракат қоидаларини бузган, машина трамвайга бориб урилган...

Бунақа ноҳушликларга сира йўл қўйиб бўлмайди. Ҳаракат хавфсизлиги ойлигининг муваффақиятли ўтишида кенг жамоатчиликнинг кўмаги муҳим роль ўйнайди.

Л. ШАФИРО,
ГАИ инспектори.
Тошкент шаҳри.

Хоразм области. Хивадаги «СССРнинг 50 йиллиги» тўқувчилик фабрикаси коллективи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида пландан ташқари 15 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилишган. Суратда: юксак мажбуриятни бажаришда муносиб ҳиссасини қўшаётган зарбдор тикувчи Назира Раҳимова.
Қ. Қадамов фотоси, (ЎзТАГ).

ЭРТАГА — ЧЕГАРАЧИЛАР КУНИ

САРҲАДЛАРИМИЗ СОҚЧИЛАРИ

Н. А. КИЖЕНЦЕВ,
Генерал-лейтенант, Ўрта Осиё чегара округи қўшинлари бошлиғи

Эртага бутун совет халқи ва унинг жанговар соқчилари чегара қўшинларининг 55 йиллигини тантанали нишонлайдилар. Чегара қўшинларининг жанговар фаолияти халқимизнинг қаҳрамонона тарихи билан, унинг Қуролли Кучлари, давлат хавфсизлик органларининг қаҳрамонона тарихи билан чамбарчас боғлиқ.

Владимир Ильич Ленин 1918 йил 28 майда чегарани муҳофаза қилишни таъсис этиш ҳақида Халқ Комиссарлари Советининг Декретига имзо чеккан эди. Мамлакатимизни душман жосусларининг суқулиб ўтишидан, иқтисодий контрабандадан, чегара яқинидаги совет граждaнлари ва уларнинг мол-мулкларини муҳофаза қилиб ва она-Ватанимиз чегараларининг даҳлсизлигини қўриқлай бориб, чегара қўшинлари Қизил Армия ва ВЧК органлари билан ҳамкорликда Октябрь самараларини сақлаб қолишда жонбозлик кўрсатдилар.

Она-Ватан чегарачиларнинг хизматларини муносиб тақдирлади. Кўпгина чегара отрядлари байроғини Қизил Юлдуз жанговар ордени безади. Н-чегара отрядига эса Ленин ордени берилди.

Округимизнинг дастлабки чегара отрядлари ана шундай мураккаб шароитда ташкил топган, камолотга эришган ва чиниққан эди.

Уларнинг жанговар байроғини жангчи-чекистларимиз кўпгина жанглар ва курашлардан ғолибона олиб ўтдилар. Ана шу байроқ остида қаҳрамон чегарачилар Леонид Кравченко, Гавриил Самохвалов, Иван Поскребко, Давид Ярошевский, Степан Карпов, Илларион Кононенколар мардонавор курашдилар. Қаҳрамонлар Ватанимизнинг Ўрта Осиё чегараларини душмандан ҳимоя қилишда ҳалок бўлдилар. Лекин уларнинг жасорати чегарачи-жангчилар қалбида абадий яшайди.

Улуғ Ватан уруши давлатимиз ва унинг Қуролли Кучлари учун оғир синов бўлди. Немис фашизми устидан халқларимиз эришган буюк ғалабага совет чегарачилари ҳам муносиб ҳисса қўшдилар.

Брест қалъасининг қаҳрамонона ҳимояси, А. Лопатин, А. Кижеватов, В. Усов, Ф. Моринларнинг заставалари мудофааси чегара қўшинлари ва Қуролли Кучларимизнинг қаҳрамонона тарихида ёрқин саҳифа қолдирди. Округимиз қўшинлари яна шу билан фахрланадиларки, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари армия генерали И. И. Масленников, генерал-лейтенант М. А. Еньшин, полковниклар М. Д. Зиновьев, Г. И. Вахалков, майор В. А. Морозов, сержант П. В. Яценколар Ўрта Осиё чегарачилари сафида таълим олганлар.

Она-Ватан чегарачиларнинг гитлер Германияси ва империалистик Япония билан курашдаги жанговар хизматларини юқори баҳолади. 32 та қисмга орден, 11 та қисмга фахрли ном берилди. 13 мингдан ортиқ жангчи орден ва медаллар билан мукофотланди. 150 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлди.

Улуғ Ватан урушидан сўнг чегарачилар учун қизғин жанговар кунлар бошланди. Айниқса, дастлабки йиллар чегара қўшинлари ҳаётидаги муҳим даврлардандир. Ўз бурчига содиқ жангчилар Ватанимизнинг муқаддас чегараларини ҳушёр туриб қўриқладилар.

Чегара мамлакатимизда давлат ҳавфсизлигини таъминловчи олдинги марра, доимо давом этиб турадиган ҳаракатдаги фронт бўлган ва шундай бўлиб қолади. Чегарачиларимиз Коммунистик партия, Совет ҳукумати ва барча совет халқи олдидаги давлат чегаралари даҳлсизлигини таъминлаш учун жавобгарликларини чуқур ҳис этадилар. Бизнинг бугунги чегарачиларимиз чегараларимизни қўриқловчи оддий посбонгина эмас, улар сиёсий жангчилар ҳам.

Чегара жангчиларининг ҳаёти ҳозирги кунда ҳам қаҳрамонона ишлар билан тўлиқ. Астафьев, Воробьев, Войта, Жиглов, Котин, Васильев, Абдужабборов ва бошқаларнинг номи Ўрта Осиёдан ташқарида ҳам маълум. Улар қуролланган чегара қоидасини бузувчилар билан юзма-юз олишиб, ғолиб чиқдилар.

Кейинги йилларда округ қўшинлари составида ажойиб хизмат усталари, моҳир изтопарлар, минглаб классли мутахассислар етишиб чиқди. Старшина прапоршчик В. Н. Демчук Ўрта Осиё чегарасида 30 йилга яқин хизмат қилади. У ана шу давр мобайнида 240 дан ортиқ чегара қоидасини бузувчини қўлга туширди. Бунинг учун у ҳукумат мукофотларига сазовор бўлган.

Чегарачиларимизга партия, совет, комсомол ташкилотлари ва маҳаллий аҳоли яқиндан ёрдам бермоқда. Маҳаллий аҳоли билан жангчи-чекистларнинг жанговар дўстлиги чуқур илдиз отмоқда. Бу дўстлик катта кучга эга бўлиб, анъанага айланмоқда. Бобо Муродгелдиев, Омонгелди Омондурдиев, Меред Нургелдиев каби изтопарлар, жасур ўғлон Абди Қурбонгелдилар номи кўпчиликка таниш. Чегарачиларнинг энг яқин дўстлари Қурбон Гилназаров, Совет Иттифоқи Қаҳрамони И. В. Богданов, Кога Гулмамедов, Дурди Қурбонмамедов, Муҳи Давлетов ва бошқаларнинг номи республикамизда маълум. Чегарачиларга фаол ёрдам кўрсатгани учун маҳаллий аҳолидан кўпгина киши медаллар билан мукофотланган.

Партия ва ҳукуматимиз чегара қўшинларини мустаҳкамлаш тўғрисида мунтазам ғамхўрлик қилмоқда. Ҳозирги кунда чегара қўшинлари энг замонавий техника билан таъминланган. Ватанимиз давлат чегарасини бузишга ҳаракат қилган ҳар қандай душманга қаттиқ зарба беришга қодир.

Чегара қўшинларимиз жангчилари ўз байрамлари арафасида жонажон Коммунистик партия ва совет халқини ишонтирадиларки, улар бундан буён ҳам она-Ватаннинг ишончини шараф билан оқлаш учун бутун куч ва имкониятларни ишга соладилар, ўз зиммаларидаги вазифани муваффақиятли бажариш учун ҳамма зарур чораларни кўрадилар.

ЖОНАЖОН ВАТАНИМИЗНИНГ ЖАНУБИЙ ЧЕГАРАЛАРИДА. Суратда: жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари комсомол аъзолари сержант Анатолий Силишченко ва оддий жангчи Виктор Андриевскийлар Жон исмли ити билан чегарада. В. Лейзерович фотоси, (ЎзТАГ).

СПОРТ

КОЛХОЗ ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАРИ

Мамлакатимизда янги физкультура комплекси нормативлари жорий этилгандан буён хўжалигимизга қарашли спорт майдончалари — югуриш йўлкалари, мерганлик учун ажратилган жойлар бирмунча жонланиб қолди. ГТО—«Меҳнат ва Ватан мудофаасига тайёр!». Бутуниттифоқ янги физкультура комплекси нормативларини топшириш ишларига киришишдан аввал колхоз комсомол комитети ҳамда спорт инструкторлари билан ҳамкорликда тадбирлар белгилаб олдик. Жисмоний тарбияга берилганларнинг ёши ва жинсига қараб ГТОнинг кўзда тутилган беш босқичи бўйича қилинадиган ишларимизни режалаштирганмиз.

Бугунги кунда 200 нафардан кўпроқ йигит-қиз ГТО значокли бўлиш ҳавасида астойдил курашмоқда. Уларнинг қарийб 150 дан зиёди спортнинг айрим тури бўйича синовдан муваффақиятли ўтган. Хўжалигимизнинг 72 аъзоси спортнинг олти-етти тури бўйича комплекс босқичларида кўзда тутилган талабларга кўра норматив топшириб, яхши натижаларга эришди. Айниқса узунликка сакраш, граната ирғитиш, ядро отиш, арқонга осилиб чиқиш бўйича ўтказилган мусобақалар қизиқарли спорт курашига айланди. ГТО значогини олганлар сафи ҳам ана шу нормативлар ҳисобига кенгайди.

Колхозимизда спорт меҳнатга ҳамкор бўлиб боряпти. Ҳозир ёшлар бригадаларининг деярли ҳаммасида катта-кичик спорт майдончалари мавжуд. Дала шийпонларида бўш вақтларни шахмат-шашка доналари суриш билан ўтказиш имкони бор. Колхоз маъмурияти спортчиларимиз меҳнатидан мамнун. Янги спорт кийим-кечаклари, анжомлари келтириб турилгани фикримизнинг далили.

Хуллас, хўжалигимизда спорт ишлари йилдан-йилга оммалашмоқда. Спортчиларимиз ўз маҳоратлари устида мустақил ишлашга алоҳида эътибор беришяпти. ГТО значоклилар ҳамда разрядлилар сафи ортиб бормоқда. Агар колхозда сув ҳавзаси масаласини ижобий ҳал қилиб олсак, ишларимиз тағин ҳам самаралироқ бўларди. Сузиш мусобақаларини кейинги ойдан бошлаб юборамиз. Бунинг учун биз яқин ердаги табиий имкониятлардан фойдаланмоқчимиз. ГТО нормативига киритилган пиёда сайр-походни эса районимиз территориясидаги Молгузар тоғларига юриш билан ниҳоясига етказамиз.

Ҳ. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Жиззах районидаги «Москва» колхозининг жисмоний тарбия инструктори.

ТАЙГАДА ЕР ОСТИ САРОЙЛАРИ

Тайгадаги Сотка дарёси (Архангельск области), ҳавзасида шимолий Европанинг энг катта «Ленинградская» ғори текшириб чиқилди. Унинг узунлиги 2400 метрга боради. Ғор лабиринтлари плани тузиб чиқилди.

Спелеологлар (ғоршунослар) бу жойларни неча йиллардан бери ўрганишяпти. Бу ерда юзтадан ошиқ ғор очилди. Мамлакатимизнинг энг серғор районни картага туширилди.

Сотка ғорларининг ер ости лабиринтлари ниҳоятда кўркам ва хилма-хил: камбар йўллар 10 минг квадрат метр ва ундан ошадиган катта-катта муз залларга чиқади, ҳамма ерда ажойиб-ғаройиб муз устунлар, «пардалар», музлаган кўл ва шалолаларни кўрасиз, деворларда олти қиррали муз ялтироқ кристаллар жилоланиб туради.

Сотка ғорларининг гўзаллиги дунёга машҳур кунгури ва белаган ғорларидан қолишмайди.

Ер ости саройлари давлат ҳимоясига ўтказилди. Бу ерда қўриқхона вужудга келтириш мўлжалланади.

Ю. НИКОНОВ.
ТАСС мухбири.
Архангельск.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — Ўқувчилар учун концерт. 10.10 — Мультфильм. 10.30 — Ўйлаб топ. 11.00 — МОСКВА. 17.25 — ТОШКЕНТ. 17.35 — Мультфильм. 18.05 — Ахборот. 18.20 — Бугун — химиклар куни. 18.35 — Экран хандаси. 19.15 — МОСКВА. Телетомошабинларнинг саволларига «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуков жавоб беради (Москва). 20.00 — Ахборот. 20.15 — Илғорлар минбари. 20.30 — **Қизлар давраси.** 21.30— МОСКВА. «Вақт». 22.00 — **Футбол:** «ТОРПЕДО» (Москва) — «ДНЕПР» (Днепропетровск). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.25 — МОСКВА. Киносаёҳатчилар клуби. 18.25 — Жаҳон велосипед пойгасида. 18.45 — Концерт. 19.15 — Хатлардан қўшиқларга (Тошкент). 20.00 — Кинопанорама. 21.30 — Киноэкран янгиликлари. (Тошкент). 22.00 — Цирк томошалари. 22.40 — **Алёшанинг севгиси** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.25 — **ФРУНЗЕ КУРСАТУВЛАРИ.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/V да **хореография билим юртининг студентлари ижросида бир пардали балетлар** (кундузи). **Дон Карлос** (кечқурун).

КИНО

ҚИШКИ ВИНОДА

Фанфан-Тюльпан — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Гайдук Ангел саргузашти; Ралу хонимнинг сепи — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, кеч соат 8.30 минутда). «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз соат 1, 4, кеч соат 7 да); «МОСКВА», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Сенинг тақдиринг деб — «ВОСТОК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Тонг олдидан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6, 8, 9.30 минутда).

Ралу хонимнинг сепи — (тоқ соатларда), **Катта севги қиссаси** (жуфт соатларда) — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ МИНИСТРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

1973 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кундузги ва сиртқи бўлимга: ҳисоблаш математикаси, сиёсий иқтисод, моддий-техника таъминоти экономикаси ва уни планлаштириш, молия, пул муомаласи ва кредит, бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолиятини анализ қилиш, математик методлар ва иқтисодий тадқиқотларда, халқ хўжалигини планлаштириш ва бошқаришда ҳисоблаш техникасини қўлланиш.

Сиртқи бўлимга: экономика, халқ хўжалиги тармоқларини планлаштириш ва бошқаришни ташкил қилиш, статистика, диалектик ва тарихий материализм.

Аспирантурага кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: институт ректори номига ёзилган ариза, кадрларни рўйхатга олиш шахсий варақаси (4Х6 см катталикдаги фотосурат билан), таржимаи ҳол, охирги иш жойидан характеристика, олий ўқув юртини тугатганлик тўғрисидаги диплом копияси ва зачет ведомости (дипломга илова)дан кўчирма, соғлиғи тўғрисида справка (286-форма), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, иш жойидан справка, нашр этилган асарлар рўйхати.

Нашр этилган асарлари бўлмаган кишилар илмий доклад (танлаган мутахассислик темаси бўйича реферат) топширадилар.

Аспирантурага кирувчилар олий ўқув юрти программаси ҳажмида махсус фандан, КПСС тарихи, чет тилидан (инглиз, немис, француз тили) кириш имтиҳонлари топширадилар.

Аризалар 1 сентябргача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 183-уй, 1-58 хона.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ТАЙЁРЛОВ МИНИСТРЛИГИНИНГ ТОШКЕНТ ТЕХНОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ

1973—1974 ўқув йили учун кундузги ва сиртқи бўлимларга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум элеваторлар, омборлар, тегирмонларнинг электр ускуналари бўйича техник электромеханиклар; элеваторлар, омборлар, тегирмонларнинг ускуналари бўйича техник-механиклар; «Бухгалтерия ҳисоби» мутахассислиги бўйича бухгалтерлар; ун-ёрма ишлаб чиқариш, дон ва донни қайта ишлаш маҳсулотларини сақлаш мутахассислиги бўйича техник-технологлар тайёрлайди.

ЎҚИШ МУДДАТИ

8 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун — кундузги бўлимда — 3,5 йил, сиртқи бўлимда — 4,5 йил;

10 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун — кундузги ва сиртқи бўлимларда — 2,5 йил;

«БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ» МУТАХАССИСЛИГИ БЎЙИЧА

8 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун — кундузги бўлимда — 2 йилу 10 ой, сиртқи бўлимда — 3 йилу 9 ой;

10 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун — кундузги бўлимда — 1 йилу 10 ой, сиртқи бўлимда 2 йил.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар.

8 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар — она тилидан (диктант), математикадан (оғзаки);

10 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар — она тилидан (иншо), химиядан (оғзаки);

«Бухгалтерия ҳисоби», «Элеваторлар, омборлар, тегирмонларнинг электр ускуналари», «Элеваторлар, омборлар, тегирмонларнинг ускуналари» мутахассисликлари бўйича 10 синф ҳажмида маълумотли кирувчилар математикадан (оғзаки), она тилидан (иншо) имтиҳон топширадилар.

Аризалар 10-синфни тугатганлардан 1 июндан 31 июлгача, сиртқи бўлимга кирувчилардан 15 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача қабул қилинади.

Техникумга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, таржимаи ҳол, маълумот тўғрисида гувоҳнома ёки аттестат, медицина справкаси (286-форма), 4 дона фотосурат (3Х4 см), меҳнат дафтарчасидан кўчирма (сиртқи бўлим учун).

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона ва стипендия билан таъминланади .

Мурожаат учун адрес: Тошкент-48, 2-Сельмаш проезди, 15-уй, телефонлар: 66-19-01, 66-02-26, 66-02-16 (4, 14-трамвайларнинг «ТашМИ» бекати, 13-трамвайнинг ва 3, 8, 15, 16, 21, 23, 48-автобусларнинг «Ташсельмаш» бекати).

СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ СИРТҚИ ФАКУЛЬТЕТ

институтга кирувчилар учун сиртқи тайёрлов курсларига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Шанба ва якшанба кунлари Тошкент шаҳрида ҳамда Самарқанд, Қарши, Нукус, Қўқон, Янгиер шаҳарларидаги ўқув-консультация пунктларида математика, физика ва рус тилидан консультациялар ва машғулотлар ўтказилади.

Тўлиқ ўрта маълумотга эга бўлган кишилар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — қабул қилинган кундан бошлаб 6 ой.

Курсларга киришни истаган кишилар ариза, ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжат кўчирмаси, турар жойидан справка, таржимаи ҳол ва ўқиш учун ҳақ юборганлиги тўғрисидаги квитанцияни топширадилар.

Ўқиш ҳақи бутун курс учун 24 сўм. Бу ҳақ институт кассасига тўланади ёки почта орқали қуйидаги адресга юборилади: «Тошкент-П, Қори-Ниёзий кўчаси, 39-уй». Почта переводининг орқасига: «сиртқи тайёрлов курсларида ўқиш ҳақидан» деб кўрсатилади.

(Фамилияси, исми, отасининг исми).

Аризалар бутун йил мобайнида қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-П, Қори-Ниёзий кўчаси, 39-уй.

ЎҚУВ-КОНСУЛЬТАЦИЯ ПУНКТЛАРИНИНГ АДРЕСИ:

Самарқанд, К. Маркс кўчаси, 77-уй, Самарқанд Қишлоқ хўжалик институти;

Қарши, Давлат педагогика институти;

Қўқон, Толбухин кўчаси, 5 уй;

Нукус-5, Давлат педагогика институти;

Янгиер — Коммунал-қурилиш техникуми.

«Ўзгипротехбит» лойиҳа-технология институтининг коллективи институтнинг собиқ директори, республика миқёсидаги пенсионер М. З. Зиявуддиновга онаси **Махбубахон ЮСУПХЎЖАЕВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✦ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 123. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 03469.